

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

Факультет міжнародної економіки і менеджменту

Кафедра міжнародного обліку і аудиту

**Галузь знань
Спеціальність
Спеціалізація (за наявності)**

**05 Соціальні та поведінкові науки
051 Економіка
Міжнародна економіка**

Форма навчання: заочна

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

**ВЕНЧУРНЕ ІНВЕСТИВАННЯ В СИСТЕМІ ГЛОБАЛЬНИХ
ДЖЕРЕЛ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ**
здобувача Македона Владислава Олеговича

Науковий керівник: д.е.н., доц. Семененко Т.М

**Робота допущена до захисту
перед екзаменаційною комісією з атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)**

Завідувачка кафедри: д.е.н., професорка Галенко О. М.

Київ 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА

Факультет міжнародної економіки і менеджменту

Кафедра міжнародного обліку і аудиту

Галузь знань
Спеціальність
Спеціалізація (за наявності)

05 Соціальні та поведінкові науки
051 Економіка
Міжнародна економіка

ПОГОДЖЕНО

Керівник проектної групи (гарант)
освітньо-професійної програми

Столярчук Я.М.

(підпис) (ініціали, прізвище)

20__ р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Галенко О.М.

(підпис) (ініціали, прізвище)

20__ р.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ
здобувачу Македону Владиславу Олеговичу
(прізвище, ім'я, по батькові)

заочної форми навчання
очної (денної), заочної, дистанційної

на підготовку кваліфікаційної бакалаврської роботи

на тему «ВЕНЧУРНЕ ІНВЕСТУВАННЯ В СИСТЕМІ ГЛОБАЛЬНИХ
ДЖЕРЕЛ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ»

Тему затверджено наказом ректора Університету від "07" грудня 2023 р .№ 2233-ст.

Кваліфікаційна бакалаврська робота виконується на матеріалах

План кваліфікаційної бакалаврської роботи	
Розділ 1	ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ВЕНЧУРНОГО КАПІТАЛУ ТА ЙОГО РОЛІ В АКТИВІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ТА ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ
(назва розділу)	
Розділ 2	ТЕНДЕНЦІЇ ВЕНЧУРНОГО ІНВЕСТУВАННЯ ТА ВПЛИВ ВЕНЧУРНОГО КАПІТАЛУ НА ІННОВАЦІЙНІ ЕКОСИСТЕМИ ТА ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО
(назва розділу)	
Об'єкт дослідження:	Венчурне інвестування в умовах глобалізації

Предмет дослідження:	Теоретичні та практичні аспекти венчурного інвестування в системі глобальних джерел інноваційного розвитку
Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи:	Дослідити тенденції венчурного інвестування та проаналізувати вплив венчурного капіталу на інноваційні екосистеми та високотехнологічне підприємництво

Конкретні завдання, які здобувач повинен виконати для досягнення поставленої мети:

У розділі 1	– дослідити сучасні концепції венчурного інвестування та їх економічне генезис; – визначити конкурентні переваги венчурних інвестицій у формуванні високотехнологічних секторів; – надати характеристику диверсифікації джерел венчурного капіталу особливості їх інвестування;
У розділі 2	– проаналізувати венчурну індустрію та регіональні виміри венчурного капіталу та їх структурну динаміку; – визначити механізми венчурних інвестицій та їх вплив на інноваційний статус; – проаналізувати стан венчурного інвестування в Україні та визначити шляхи нарощення динаміки венчурних інвестицій у вітчизняні інновації.

**Завдання підготував
науковий керівник**

(підпис)

(ініціали, прізвище)

«_____» _____ 20__ р.

**Завдання одержав
здобувач**

(підпис)

(ініціали, прізвище)

«_____» _____ 20__ р.

В і д г у к
про кваліфікаційну бакалаврську роботу
здобувача факультету міжнародної економіки і менеджменту
освітньо-професійної програми « Міжнародна економіка»

Македона Владислава Олеговича

на тему «Венчурне інвестування в системі глобальних джерел інноваційного розвитку»

1. *Актуальність теми.* У сучасних умовах активізації конкурентної боротьби на міжнародному ринку головним джерелом економічного зростання та запорукою успіху стали здатність упровадження ризикових та інноваційних ідей, відкрита підтримка новітніх проєктів. Досвід економічно розвинених країн свідчить, що використання та вдосконалення нетрадиційних джерел інвестування стає дієвим механізмом для створення нових і модернізації наявних виробництв на основі використання досягнень науково-технічного прогресу. Одним із таких напрямів виступає венчурне інвестування, що сприяє розв'язанню проблеми недоліку фінансових коштів у високотехнологічному секторі та розширенню перспективних напрямів діяльності

2. *Позитивні риси кваліфікаційної бакалаврської роботи:* робота виконана на високому рівні, тема розкрита, дотримана логічна структура роботи, опрацьовано широке коло наукової літератури та статистичних даних з даної проблематики. Проведений змістовний аналіз впливу венчурного інвестування на розвиток інновацій як в глобальному середовищі, так і в Україні.

3. *Наявність самостійних розробок автора.* Здобувачем запропоновано власний підхід до формування організаційно-правових заходів з посилення та зміцнення позицій венчурного інвестування в Україні.

4. *Цінність теоретичних висновків та практичних рекомендацій.* Автором розкрито особливості венчурного інвестування в умовах глобалізації, його безпосередній вплив на розвиток інноваційного бізнесу, а також глибоко досліджено особливості та виклики венчурного інвестування в Україні, запропоновано рекомендацій щодо поліпшення умов здійснення венчурних інвестицій в Україні

5. *Наявність недоліків.* Недостатня увага приділена стратегіям диверсифікації венчурного інвестування.

6. Кваліфікаційна бакалаврська робота Македона В.О. перевірена на наявність академічного плагіату в програмному продукті, визначеному Університетом. За результатами перевірки коефіцієнт подібності складає 26,5 %, що є в межах допустимих норм.

Загальна оцінка кваліфікаційної бакалаврської роботи та її допущення до захисту перед ЕК (0-50 балів): 48 балів

Науковий керівник

к.е.н., доцент кафедри

Семененко Т.М.

міжнародного обліку і аудиту

_____/_____ 2024 р.

Реферат

Кваліфікаційна бакалаврська робота містить 55 сторінок, 4 таблиці, 8 рисунків, список використаних джерел з 56 найменувань.

ВЕНЧУРНЕ ІНВЕСТУВАННЯ В СИСТЕМІ ГЛОБАЛЬНИХ ДЖЕРЕЛ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

Об'єктом дослідження є венчурне інвестування в умовах глобалізації

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти венчурного інвестування в системі глобальних джерел інноваційного розвитку

Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи – дослідити тенденції венчурного інвестування та проаналізувати вплив венчурного капіталу на інноваційні екосистеми та високотехнологічне підприємництво

Відповідно до поставленої мети були визначені такі завдання:

- дослідити сучасні концепції венчурного інвестування та їх економічний генезис;
- визначити конкурентні переваги венчурних інвестицій у формуванні високотехнологічних секторів;
- надати характеристику диверсифікації джерел венчурного капіталу та особливості їх інвестування;
- проаналізувати венчурну індустрію та регіональні виміри венчурного капіталу та їх структурну динаміку;
- визначити механізми венчурних інвестицій та їх вплив на інноваційний статус;
- проаналізувати стан венчурного інвестування в Україні та визначити шляхи нарощення динаміки венчурних інвестицій у вітчизняні інновації.

Практичне значення отриманих результатів полягає в аналізі венчурної індустрії та її особливості в країнах – ключових інноваторах; систематизації та дослідженні регіональних вимірів венчурного капіталу та їх структурної динаміки; аналізі стану венчурного інвестування в Україні та розробці шляхів нарощення динаміки венчурних інвестицій у вітчизняні інновації.

Рік виконання кваліфікаційної бакалаврської роботи 2024

Рік захисту роботи 2024

Ключові слова: венчурне інвестування, інноваційний розвиток, глобальна економіка, конкурентоспроможність, високі технології.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ВЕНЧУРНОГО КАПІТАЛУ ТА ЙОГО РОЛІ В АКТИВІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ТА ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ.....	6
1.1. Економічне походження та сучасні підходи до венчурного інвестування .	6
1.2. Конкурентні переваги венчурних інвестицій у розвитку високотехнологічних галузей	16
1.3. Особливості інвестування венчурного капіталу та стратегії для диверсифікації джерел фінансування.....	23
РОЗДІЛ 2. ТЕНДЕНЦІЇ ВЕНЧУРНОГО ІНВЕСТУВАННЯ ТА ВПЛИВ ВЕНЧУРНОГО КАПІТАЛУ НА ІННОВАЦІЙНІ ЕКОСИСТЕМИ ТА ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО	31
2.1. Особливості венчурної індустрії у провідних інноваційних країнах та їх регіонах.....	31
2.2. Механізми венчурного фінансування та їх вплив на стан інноваційного розвитку	38
2.3. Венчурне інвестування в Україні та можливі шляхи збільшення обсягів венчурних інвестицій у вітчизняні інновації.....	44
ВИСНОВКИ	50
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	51
ДОДАТКИ.....	56

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасних умовах загострення конкуренції на міжнародному ринку головним джерелом економічного зростання та запорукою успіху є здатність реалізовувати ризиковані та інноваційні ідеї та відкрита підтримка новітніх проектів. Досвід економічно розвинених країн вказує на те, що вдосконалення та використання нетрадиційних джерел інвестування є ефективним способом використання науково-технічного прогресу для здійснення сучасних трансформацій у вже існуючих сферах. Це відкриває нові можливості для розвитку та зростання. Одним із таких напрямків є венчурний капітал, який допомагає вирішити проблему фінансування у сфері високих технологій та розширити перспективні сфери діяльності.

За певних умов венчурний капітал може бути ефективним джерелом фінансового забезпечення наукових розробок і трансформації їх у конкурентоспроможну продукцію, що й зумовлює актуальність теми. За допомогою венчурного капіталу, інноваційні проекти можуть отримати необхідні ресурси для розробки, перетворюючи наукові досягнення в успішні комерційні рішення.

Світові технологічні гіганти, такі як США, Китай, та Європейський союз, активно інвестують в стартапи та новаторські проекти, які можуть змінити обличчя глобальної економіки. Крім того, з поширенням інформаційних технологій та зростанням інтернету розвиток венчурних інвестицій стає більш глобальним, залучаючи інвесторів та стартапи з усього світу.

Дослідження в галузі венчурного інвестування допомагає розуміти динаміку цього сектору, виявляти тенденції, ідентифікувати успішні підходи та ризики. Особливо цікавим є аналіз впливу венчурних інвестицій на розвиток інноваційних екосистем у різних регіонах світу та їх взаємозв'язок з глобальними джерелами інноваційного розвитку.

Дослідженню теоретичних та практичних аспектів венчурного інвестування присвячено велику кількість праць як зарубіжних, так і вітчизняних

учених. Зокрема, цю проблематику досліджують такі вчені, як: Р.І Баб'ячок Р, І.І. Кульчицький, І.Р. Боднар, Л.Л Антонюк, А.А Даниленко, І.В. Драган, Н.В. Дідик, Ю.В. Єльнікова, Я.П. Дроздовський, М.М. Фединець. І.А. Ломачинська, І.В. Литвин, Ю.В. Булак, D. Archibugi, A. F. Bauer, I. Fried, K. Kokalitcheva, P.A. Gompers, R. D. Harroch, M. Zwillingта ін.

Метою роботи є дослідження тенденції венчурного інвестування та проаналізувати вплив венчурного капіталу на інноваційні екосистеми та високотехнологічне підприємництво.

Відповідно до мети було встановлено наступні завдання дослідження:

- дослідити сучасні концепції венчурного інвестування та їх економічний генезис;
- визначити конкурентні переваги венчурних інвестицій у формуванні високотехнологічних секторів;
- надати характеристику диверсифікації джерел венчурного капіталу та особливості їх інвестування;
- проаналізувати венчурну індустрію та регіональні виміри венчурного капіталу та їх структурну динаміку;
- визначити механізми венчурних інвестицій та їх вплив на інноваційний статус;
- проаналізувати стан венчурного інвестування в Україні та визначити шляхи нарощення динаміки венчурних інвестицій у вітчизняні інновації.

Об'єктом дослідження є венчурне інвестування в умовах глобалізації

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти венчурного інвестування в системі глобальних джерел інноваційного розвитку

Методи дослідження. Для реалізації поставлених завдань було використано наступні методи дослідження: методи порівняльного аналізу, синтезу, економічного аналізу, кількісного та якісного порівняння, статистичний і графічний методи, методи кількісного та якісного оцінювання, метод теоретичного узагальнення при формулюванні загальних висновків.

Теоретична та практична значущість отриманих результатів. Теоретична значущість отриманих результатів полягає дослідженні сучасних концепцій венчурного інвестування та їх економічного генезису; узагальненні конкурентних переваг венчурних інвестицій у формуванні високотехнологічних секторів. Практична цінність отриманих результатів полягає в аналізі венчурної індустрії та її особливості в країнах – ключових інноваторах; систематизації та дослідженні регіональних вимірів венчурного капіталу та їх структурної динаміки; аналізі стану венчурного інвестування в Україні та розробці шляхів нарощення динаміки венчурних інвестицій у вітчизняні інновації.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, що містять шість підрозділів, висновків, списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ВЕНЧУРНОГО КАПІТАЛУ ТА ЙОГО РОЛІ В АКТИВІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ТА ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

1.1. Економічне походження та сучасні підходи до венчурного інвестування

Економічне походження та сучасні підходи до венчурного інвестування охоплюють широкий спектр досліджень, які розглядають десятиліття розвитку цієї сфери.

Венчурне інвестування розглядається як послідовний процес, що включає пошук угод, їхній скринінг, оцінку, структурування та постінвестиційну діяльність. Ця модель підкреслює ретельний та стратегічний характер венчурних інвестицій, акцентуючи на таких критичних факторах, як привабливість ринку, унікальність продукту, управлінські здібності, стійкість до зовнішніх загроз та потенціал для виходу з інвестиції [51].

Венчурний капітал відіграє ключову роль у фінансуванні малих високо-інноваційних технологічних компаній, вносячи значний вклад у економічне зростання. Пряма участь персоналу венчурних фондів у розвитку цих компаній, що виходить за межі лише фінансування, визначається як життєво-важлива для успіху та інновацій цих підприємств [50].

Аналіз венчурного інвестування за допомогою економічних теорій транзакційних витрат та асиметричної інформації висвітлює особливості венчурних інвестицій та механізми їх швидкого розвитку. Цей підхід вказує на необхідність активної участі уряду в процесі венчурного інвестування [31].

Ринок венчурного капіталу сегментований на економічних, гедоністичних та альтруїстичних інвесторів, кожен з яких мотивований різними цінностями та вигодами від своїх інвестицій. Ця сегментація свідчить про різноманітні мотивації за венчурними інвестиціями та їхні наслідки для теорії та застосування сегментації ринку [47].

Взаємодія між венчурними інвестиціями, інноваціями, економічним зростанням та фінансовим розвитком є складною та динамічною. Венчурні інвестиції, поряд з фінансовим розвитком та інноваціями, сприяють довгостроковому економічному зростанню, при цьому в короткостроковій перспективі спостерігаються сильні внутрішні зв'язки між цими змінними [44].

Таким чином, венчурне інвестування виходить з системного та стратегічного оцінювання, що фокусується на різноманітних факторах, критичних для успіху інвестицій. Воно відіграє ключову роль у стимулюванні інновацій та економічного зростання, підкріплене теоріями економіки та спостереженнями через практичну сегментацію ринку та динамічну взаємодію між венчурним капіталом, інноваціями та зростанням.

Для успішної реалізації ефективних позитивних структурних змін у економіці країни необхідно враховувати глобальні тенденції економічного розвитку та користуватися пріоритетними інструментами для фінансування інноваційної діяльності. Одним із таких інструментів, який успішно використовується в світовій практиці, - є венчурний капітал. Застосування венчурного капіталу у економіці призвело до значного активізації інноваційних процесів, а сам венчурний капітал поступово стає ключовим фактором прискорення науково-технічного прогресу.

Венчурний капітал є довгостроковим і ризикованим видом інвестицій, що вкладається в акції нових компаній, які швидко ростуть, з метою отримання значного прибутку після реєстрації акцій цих компаній на фондовій біржі. Ринок венчурного капіталу складається з двох секторів: неформального (індивідуальні інвестори) та формального (венчурні фонди).[25] Об'єктом венчурного інвестування є зазвичай інноваційно орієнтоване підприємство, що реалізує стартап-проект. Інвестор бере участь у стартапі, інвестуючи кошти в обмін на частку у статутному капіталі. Це зазвичай швидко зростаючі підприємства з високим потенціалом прибутку та високим рівнем ризику. Венчурний інвестор заздалегідь визначає, коли і за яких умов він вийде з інноваційної компанії. Крім

того, венчурний інвестор не лише надає фінансування, але також передає свій бізнес-досвід та підприємницькі навички стартапу [8, с. 98].

Венчурний бізнес виступає основною формою технологічних інновацій, яка зазвичай відбувається у секторі наукомістких та високотехнологічних галузях, де перспективи не завжди гарантовані і існує великий ризик. Порівнюючи венчурний капітал з іншими методами фінансування, слід зазначити, що однією з його основних переваг, у порівнянні з банківським кредитом, є те, що венчурний інвестор може надавати фінансування підприємству, навіть якщо немає достатньої застави. Це особливо важливо для малих інноваційних підприємств, де часто відсутній рухомий майно, окрім перспективної розробки або унікальної ідеї. Венчурний капітал виступає як джерело фінансування інновацій та один з найефективніших способів фінансування інноваційних проектів.

Вважається, що Сполучені Штати Америки є лідером венчурного інвестування. Початком сучасних форм венчурного підприємництва можна вважати 40-60-ті роки XX століття, коли сформувався новий вид економічної діяльності - венчурне інвестування, та відповідна йому організаційна форма - командне товариство. Командне товариство мало перевагу перед закритими фондами через обмежену відповідальність інвесторів, податкові пільги та можливість володіння акціями компанії, в яку вони інвестують. [6, с. 17]. Початок венчурної промисловості датується 1958 роком, коли в США була запроваджена програма Small Business Investment Companies (SBIC), що дозволяла створювати спеціальні інвестиційні компанії для приваблення приватного капіталу з використанням державних коштів. Програма спочатку успішно реалізувалася в штатах Массачусетс і Коннектикут, а пізніше була використана й іншими штатами у 70-х роках. Ця ініціатива спричинила формування венчурних капіталовідділів. Перші венчурні фонди, які переважно інвестували у технології, виникли саме у США, де активно розвивалася державна політика щодо підтримки венчурного підприємництва.[5, с. 43].

Подальший розвиток венчурного інвестування в США безпосередньо пов'язаний з прогресом інформаційних технологій. У період з 1960 по 1980 роки почали з'являтися великі інституційні інвестиційні фонди, які, на відміну від SBIC, спрямовували свої інвестиції на привернення капіталів страхових компаній, банків, великих некомерційних фондів та інших економічних інститутів [30, с. 10]. Внаслідок зростання технологічної революції, збільшилася потреба в інвестиціях у розвиток малого та середнього бізнесу. У цей період з'явилися перші венчурні проекти, де особливо виділяються ті, що були пов'язані з приладобудуванням та машинобудуванням. Наприклад, компанія "Spectra-Physics", заснована Томом Перкінсом для розробки лазерного принтера, компанія "Fairchild Semiconductors", заснована Артуром Роком для розробки кремнієвого транзистора, який став основою для створення напівпровідникових компаній у Силіконовій долині, а також компанія "Cisco Systems", заснована Доном Валентайном для розробки мережевих маршрутизаторів та телекомунікаційного обладнання [4].

У 1960-х роках, Том Перкінс, Юджин Кляйнер, Френк Кофілд та інші впровадили новаторські підходи до фінансування, які кардинально змінили ландшафт венчурного капіталу. Ці підходи включали:

- створення венчурних фондів як організаційної форми для приваблення інвестицій;
- збір коштів від компаній з обмеженою відповідальністю та встановлення захисних механізмів для їх інтересів;
- використання статусу генерального партнера для забезпечення управлінської ролі та захисту інтересів венчурних інвесторів.

Ці концепції стали каталізаторами для подальшого розвитку венчурного капіталу та сформували фреймворк, що сприяв співпраці та реалізації інноваційних проектів між інвесторами та підприємцями.

Наступним етапом (з 1980-х років) стала ініціатива запуску програми Small Business Innovation Research (SBIR), що спрямовувала фінансування на високотехнологічні проекти на більш ранніх стадіях, ніж SBIC, та передбачала

більш вигідний для підприємців розподіл доходу від наукомістких продуктів. У результаті до 2000 року обсяг венчурних інвестицій у США зріс до 300 мільярдів доларів США, відзначившись стрімким зростанням кількості інвесторів і високою конкуренцією [39, с. 23]. Подібні тенденції спостерігалися у сегменті венчурного фінансування в країнах Західної Європи. Особливо виділяється Велика Британія, де частка венчурного капіталу становить 35% від загального обсягу ринку венчурного капіталу Європи [15]. В Європі в цілому сформувалася венчурна екосистема, що включає такі елементи, як створення інноваційних ідей, мобілізація венчурного капіталу для інвестування, вихід готових проектів з системи та їх впровадження в економіку країни [29, с. 10]. У Європейському Союзі працює Європейський інвестиційний фонд та його підпорядковані міжнародні організації, які сприяють розвитку венчурної індустрії та приваблюють історично велику кількість коштів. Істотний вплив на венчурний ринок має Європейська асоціація бізнес-ангелів, що створює платформу для взаємодії ринкових інвесторів, венчурних фондів на ранніх стадіях розвитку, краудфандингових платформ та представників інноваційних проектів.

Сучасна світова венчурна індустрія характеризується глобальним охопленням, акцентом на інноваційний прогрес та формуванням сприятливого середовища для розвитку венчурного підприємництва. Вона також відрізняється системним підходом, який об'єднує зусилля держави та кошти приватних інвесторів для досягнення спільних цілей. Зрозуміло, за останні двадцять років венчурний ринок переживав як позитивні, так і негативні коливання, пройшовши випробування на міцність під час криз та спадів. Дослідники венчурного інвестування постійно звертають увагу на виявлення особливостей цього типу інвестицій. [11, с. 197].

Венчурний капітал відкриває неймовірні можливості для розвитку компаній у всьому світі. У світовій економічній літературі існує різноманіття підходів до визначення венчурного інвестування. Різні асоціації та вчені мають свої концепції цього поняття та підкреслюють різні аспекти (див. табл. 1.1).

За дослідженнями західних вчених, венчурним капіталом вважаються інвестиції у новостворені підприємства, які не мають достатнього фінансового забезпечення. Згідно з Європейською асоціацією прямих приватних інвестицій та венчурного капіталу, венчурний капітал - це кошти, які вкладаються професійними учасниками ринку разом з підприємницькими засобами для фінансування початкових стадій (початкова та стартап) або стадії розробки. Інвестор очікує вищої норми прибутковості, компенсуючи високий рівень ризику.

Згідно з концепцією Європейської асоціації венчурного капіталу (EAVI), венчурне інвестування, або ризикове інвестування, це власний капітал, що збирається спеціалізованими організаціями для фінансування новостворених підприємств, з яких очікується середня економічна віддача капіталу.

Асоціація венчурного капіталу США (NVCA) визначала венчурні інвестиції як капітал, що надається фахівцями у певній сфері економіки, які також надають управлінську підтримку молодим компаніям, що стрімко розвиваються та мають значний потенціал у конкурентному середовищі.

Початкові ідеологи венчурного капіталу, такі як Дж. У. Фенн, Н. Лайанг, С. Прауз, П. Джонсон, визначили венчурне інвестування як форму фінансування акціонерного капіталу для інноваційних малих підприємств з великим потенціалом росту на ранніх етапах їх розвитку та комерціалізації продукції. Це фінансування супроводжується консультаційною підтримкою та активною участю в прийнятті стратегічних рішень. Іншими словами, венчурний капітал передбачає інвестування у нові або ризиковані проекти, спрямовані на розробку нових технологій або продуктів.

В Австралії економісти розуміють венчурні інвестиції як інвестиції з високим ступенем ризику, спрямовані на нові або молоді підприємства з потенціалом стрімкого зростання для отримання високої норми прибутку.

Таблиця 1.1 – Концепції венчурного інвестування

№	Автор	Зміст визначення
1	Global Investment Performance Standards [15]	Венчурне інвестування – це процес створення внутрішньо-корпоративного, незалежного підрозділу, що здійснює венчурну діяльність відповідно до загально-корпоративної стратегії розвитку бізнесу.
2	Європейська асоціація венчурного капіталу [19]	Венчурні інвестиції – це капітал, що надається професійними фінансовими компаніями, який інвестується в інноваційні підприємства-початківці, які розвиваються і демонструють потенціал для значного зростання. Як свідчить світова практика, венчурними проектами є інноваційні стартапи, які пропонують нові ідеї та методи запровадження бізнесу.
3	Європейська Асоціація Приватних Інвестицій та Венчурного Капіталу [17]	Венчурне інвестування – це інвестування в молоді, ризиковані компанії з високим потенціалом, які зазвичай займаються технологічними інноваціями. У цьому випадку передбачається, що венчурний капітал виступає одним із ключових факторів стимулювання технологічних інновацій.
4	Європейська асоціація управління фондами та активами [18]	Інвестори поєднуються з підприємцями, щоб створити «ефект прискорення», фактично скорочуючи проміжок часу та збільшуючи швидкість, з якою перспективні технології доводяться до комерційної зрілості та суспільної корисності.
5	Міжнародна фінансова корпорація [20]	Венчурне інвестування – це вкладення капіталу у високотехнологічні та перспективні, але високоризикові бізнес-проекти.
6	Українська асоціація венчурного та приватного капіталу [21]	Венчурне інвестування – це процес інвестування корпорацією венчурних проектів та компаній, що потребують нового обладнання, людських ресурсів та знань для подальшого розвитку бізнес ідеї, та є представниками нового для корпорації ринку

Продовження таблиці 1.1

№	Автор	Зміст визначення
---	-------	------------------

7	Українська Асоціація Інвестиційного Бізнесу [22]	Венчурні інвестиції – це довгострокові інвестиції, які вкладаються в акції нових компаній, що швидко ростуть, з метою отримання великого прибутку після реєстрації акцій компаній на фондовій біржі.
8	Український бізнес-акселератор Growth up [16]	Венчурне інвестування – це вид інвестування, який приваблює корпорації високою рентабельністю та відповідно значними доходами у результаті економічної діяльності корпорації, яка спрямована на заснування та підтримку нового бізнесу для корпорації, і здійснюється шляхом створення зовнішніх або внутрішніх корпоративних венчурів.

Джерело: розроблено автором на основі [19; 17; 22; 16; 21; 18; 15; 20]

Представники країн Східної Європи, зокрема болгарський економіст Л. Дам'янова, пропонують своє розуміння венчурного капіталу. За його концепцією, венчурний капітал є довгостроковими інвестиціями в акціонерний капітал, які здійснюються кваліфікованими інвесторами, які не лише вкладають капітал, а й надають свої управлінські навички та досвід новим приватним компаніям, які швидко зростають або трансформуються та мають значний потенціал економічного розвитку.

У свою чергу, концепція Української Асоціації Інвестиційного Бізнесу описує венчурне інвестування як процес направлення коштів у стартапи. Залучення досвідчених інвесторів допомагає розробити стратегію довгострокового розвитку компанії, сформувати ефективну управлінську команду, підвищити рівень корпоративного управління та ділової етики. Важливо зауважити, що венчурні інвестори активно виявляють новаторів з прихильністю до комерціалізації проривних технологій.

Аналіз зазначених концепцій розкриває основні характеристики венчурного капіталу, такі як інвестування в ризиковані проекти, спрямованість на отримання високої прибутковості, тимчасова участь в діяльності компанії-отримувача, поєднання фінансування та управлінських навичок інвесторів, залежність надання венчурного капіталу від етапу життєвого циклу компанії, фрагментарність та поетапність фінансування інноваційних проєктів. Розуміння

сутності венчурного капіталу відкриває шлях до розкриття його ролі в розвитку сучасної економіки (рис. 1.1).

Рисунок 1.1 – Найбільш значущі ефекти впливу венчурного інвестування на економіку

Джерело: складено автором на основі [49, с. 45]

Вищезазначені позитивні наслідки венчурного інвестування сприяють досягненню "рівноваги пріоритетів у соціально-економічному розвитку", що є важливим та актуальним завданням. Вирішення цієї проблеми є критичним не лише для визначення напрямку, але й для успішної реалізації стратегії інноваційного розвитку національної економіки.

Основні виклики, що стоять перед становленням та розвитком венчурного інвестування у світі, можуть бути сформульовані наступним чином [32, с. 11]:

- відсутність економічних стимулів для залучення інвестицій у підприємства високотехнологічного сектора, які забезпечують прийнятний ризик для венчурних інвесторів;
- нерозвиненість інфраструктури, що забезпечує появу в науково-технічній сфері технологічних інноваційних підприємств, що швидко ростуть, здатних стати привабливими об'єктами для венчурного інвестування;
- нестача капіталу в венчурній промисловості як один з основних факторів привабливості країни для зарубіжних інвесторів;
- нестача кваліфікованих керуючих та низький рівень інвестиційної культури підприємців;
- низька інформаційна прозорість українського ринку інтелектуальної власності;
- низька ліквідність венчурних інвестицій, значною мірою зумовлена нерозвиненістю фондового ринку, що є найважливішим інструментом вільного виходу венчурних фондів із проінвестованих підприємств;
- низький рівень розвитку корпоративного управління, що не дозволяє компаніям здійснювати чи залучати венчурні інвестиції;
- практично повна відсутність законодавчої бази, що регулює та стимулює діяльність венчурного інвестора;

Важливою складовою венчурного інвестування є вибір оптимальної організаційної моделі для здійснення інвестицій. Крім того, у сучасній економічній літературі існує ряд різних підходів до тлумачення сутності венчурних фондів, враховуючи їх роль у фінансовій інфраструктурі.

Поряд з цим, у контексті венчурного капіталу важливо зазначити, що його застосування часто спрямоване на фінансування малих підприємств, що має свої відмінності. На етапі становлення таких підприємств венчурний капітал може бути основним джерелом фінансування. Інші форми фінансування можуть стати доступними з подальшим розвитком підприємства та його привабливістю для традиційних джерел фінансування.

У світовій практиці венчурні фонди часто класифікуються як фонди обмеженого партнерства (LP) та фонди з вічним життям (evergreen, open-ended fund, EF) [56]. У моделі обмеженого партнерства керівництво фонду має повноваження приймати операційні рішення та використовувати залучений інвестиційний капітал на власний розсуд, на користь інвесторів. Цей тип венчурного фонду передбачає податкові переваги, зокрема, можливість звільнення від оподаткування доходів, та обмежену відповідальність інвестора до суми вкладеного капіталу.

Evergreen-фірми, хоч і не є типовими венчурними фондами, мають кілька переваг порівняно з моделлю обмеженого партнерства. По-перше, раніше інвестовані кошти можуть бути повторно інвестовані (у моделі обмеженого партнерства це не передбачено). По-друге, портфельні інвестиції в компанії можуть не бути швидко повернуті, що забезпечує більший потенціал венчурного капіталу. По-третє, концепція evergreen-моделі спрямована на довгострокову перспективу, що робить її менш вразливою до ринкових коливань та впливу економічних криз і циклів [10, с. 284].

Отже, для повноцінного розвитку венчурного сектору у країні насамперед необхідно створити сприятливі умови на рівні регіонів. У сучасних економічних умовах, завдяки комплексу заходів щодо стимулювання венчурних інвестицій, майже будь-який регіон має можливість здійснити значний розгін у розвитку інноваційної діяльності з метою забезпечення якісного економічного зростання.

1.2. Конкурентні переваги венчурних інвестицій у розвитку високотехнологічних галузей

Венчурні інвестиції відіграють ключову роль у розвитку високотехнологічних галузей, пропонуючи низку конкурентних переваг, які підтримують інновації та прискорюють комерціалізацію новітніх технологій.

Венчурний капітал надає фінансову підтримку високотехнологічним підприємствам на різних етапах інноваційного процесу, забезпечуючи сильну

підтримку та капітал для розробки нових технологій. Це сприяє постійному поліпшенню інноваційних здібностей високотехнологічних підприємств, дозволяючи перетворити сміливі ідеї на прикладну реальність [40].

Венчурний капітал відіграє важливу роль у підтримці високотехнологічного підприємництва, забезпечуючи не тільки фінансування, але й цінні зв'язки та ресурси, які знижують багато інформаційних та можливостей витрат, пов'язаних з формуванням нового бізнесу [35].

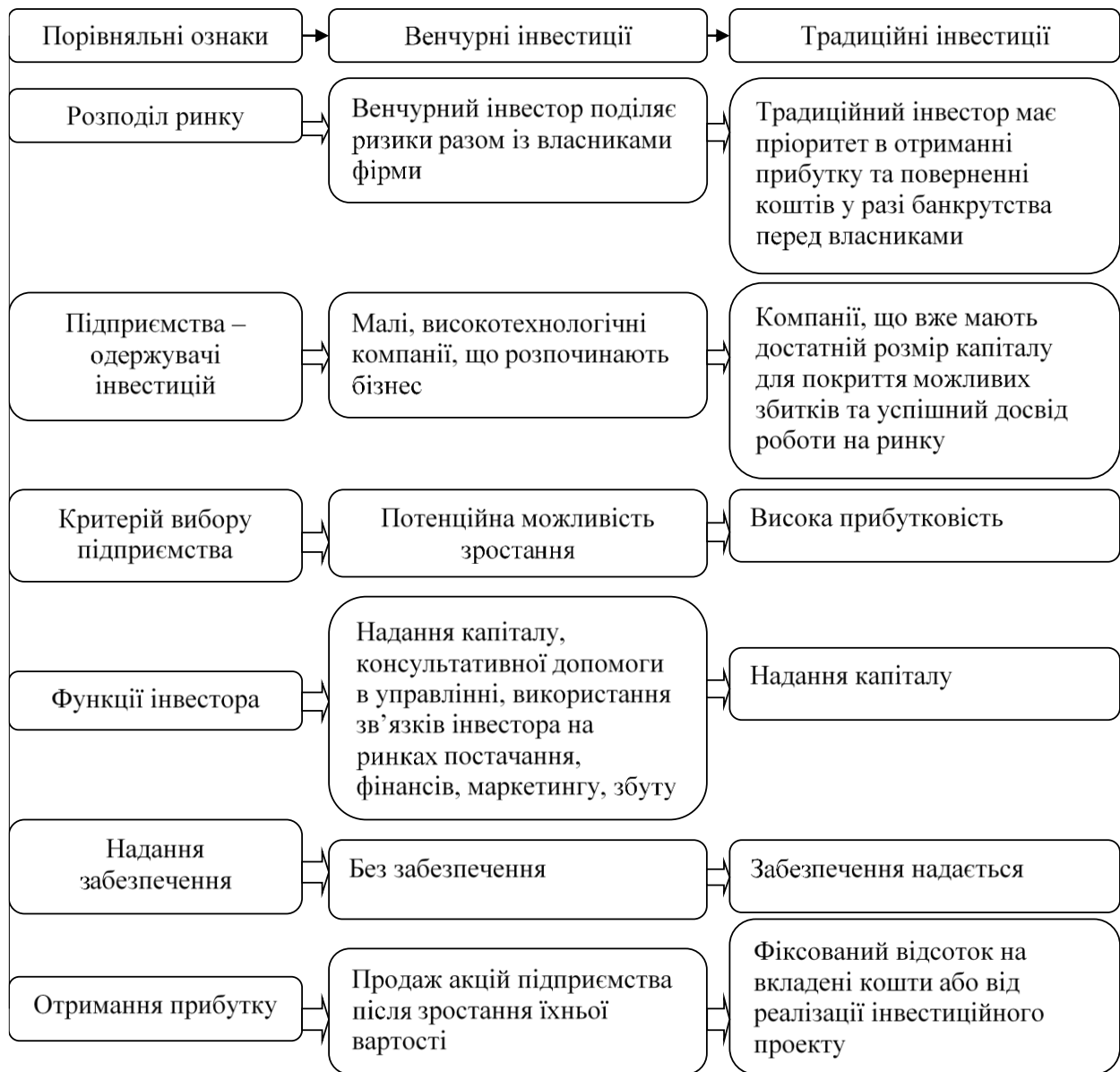
Для високотехнологічних багатонаціональних компаній, що конкурують на ринках, що розвиваються, технологічне лідерство створює дуже важливі конкурентні переваги. Дослідження показують, що підтримка технологічного лідерства є критично важливою для високотехнологічних фірм у міжнародних ринках, включаючи ринки, що розвиваються [43].

Розглядаючи венчурні інвестиції в системі інноваційних процесів в економіці, важливо зауважити, що вони не лише тісно пов'язані з інноваціями, але є і ключовим фактором інноваційного розвитку. Компанії, які отримують підтримку венчурного капіталу, перебувають у передовому ряді технологічної трансформації, що веде до глобальних змін у всій економіці. Наприклад, венчурний капітал фінансує компанії, що розробляють нове покоління комп'ютерних технологій, таких як персональні комп'ютери, програмне забезпечення і т. д. Особливості венчурного інвестування порівняно з традиційними видами інвестування (рис 1.2).

Ефективність венчурного фінансування у високих технологіях підтверджується успішними прикладами зі світової практики, які підтримують його як найбільш ефективний механізм для підтримки та доступу до високих технологій. Уряди багатьох країн визнають прискорений розвиток венчурного фінансування як пріоритетну політику в галузі інновацій для підвищення конкурентоспроможності.

Рисунок 1.2 – Порівняльна характеристика венчурного та традиційного інвестування

Джерело: складено автором на основі [37, с. 27]

Проекти венчурного фінансування в галузі високих технологій вимагають специфічного підходу до фінансування. На початкових етапах, коли є лише ідея, складно прогнозувати майбутній потенціал проекту, реакцію ринку і обсяг збуту. Недостатність фінансових інструментів на ранніх стадіях також ускладнює фінансування. Багато зацікавлених осіб готові інвестувати, але мало хто ризикуватиме на ранніх етапах. Виникає тимчасова прогалина між державним

фінансуванням фундаментальних досліджень і венчурними інвестиціями, що ускладнює забезпечення необхідного капіталу для нових проектів [1, с. 65].

Організація венчурного фінансування вважається складним процесом, оскільки в ньому бере участь багато учасників, що мають свої цілі. Цей процес включає кілька етапів, які розпочинаються ще до залучення коштів та формування фонду. На початку створюється венчурна компанія, яка залучає та керує коштами для різних проектів. Потім розпочинається формування самого венчурного фонду та пошук інвесторів, процес якого включає мобілізацію капіталу та встановлення відносин з інвесторами. Важливим етапом є визначення структури фонду, що відображається в термінах та умовах його роботи, що повинні бути оптимальними для інвесторів.

Процес формування венчурного капіталу можна розглядати з трьох різних позицій. По-перше, є власники фінансових ресурсів, які шукають найбільш прибуткові способи вкладення своїх коштів і стають венчурними капіталістами. По-друге, виникають нові ідеї, їх реалізація потребує фінансових ресурсів, а по-третє, компанії, що постійно оновлюються, адаптуються та розвиваються, потребують інвестицій для збереження своїх позицій на ринку та адаптації до змін. Ці напрями взаємодіють, утворюючи венчурний капітал, який виконує різні функції на перетині цих процесів [7, с. 49].

Венчурний капітал відображає складні економічні відносини, що виникають між різними сторонами з їх протилежними інтересами щодо визначення прав та оцінки інтелектуального капіталу у процесі створення новацій. Цей капітал також передбачає довгострокові інвестиції в життєвий цикл інноваційних підприємств, забезпечення інвестицій та оптимізацію ризиків, а також взаємовигідний розподіл. Роль венчурного капіталу у розвитку інноваційних процесів в економіці виявляється через його основні функції, такі як збільшення обсягу капіталу, навчання, збільшення самостійності, підтримка стабільності, сприяння розвитку, відновлення ресурсів, розподіл ресурсів, стимулювання, а також соціальна підтримка [12, с. 118].

Результатом глибокої співпраці між керуючою компанією та інвесторами щодо створення фонду є ключовий документ - Інвестиційний меморандум. Цей документ, по суті, виступає як згода на участь у фонді, а також як важливий документ, що розкриває інвестиційну стратегію керівної компанії та досвід її команди у веденні венчурного бізнесу. Зважаючи на особливості організації венчурного фінансування високотехнологічних проєктів, автор досліджував сучасні методологічні засади вибору оптимальної моделі венчурного фінансування високих технологій. Вибір механізму фінансування високих технологій залежить від структурних та інституційних особливостей економік. З урахуванням національних особливостей інноваційної системи, а також таких чинників, як масштаб економіки, регіональні характеристики, ресурсний потенціал у галузі створення високих технологій, практика ведення бізнесу та його традиції, науково-технологічний розвиток і людський капітал, рівень розвитку фінансового ринку, корпоративного управління та інших, можна виділити чотири основні типи успішних моделей фінансування високих технологій [2, с. 81]:

- ринкова модель, в якій спостерігається висока розвиненість фінансового ринку та велика доступність венчурного капіталу, при цьому основними джерелами фінансування венчурних фондів є інституційні інвестори, такі як великі пенсійні фонди;

- корпоративно-державна модель, в якій високий рівень державного управління, існування великих промислових компаній з власними науково-дослідними центрами, ефективна банківська система, що виступає як стратегічні партнери промислових корпорацій, та високий рівень розвитку корпоративної культури;

- кластерна модель, в якій взаємодія між усіма учасниками процесу, етапна реалізація проєкту від початкової стадії до завершення, сприяння взаємовигідних відносин держави та бізнесу, синергетичний ефект всередині кластера, висока доступність венчурного капіталу та значна участь

інституційних інвесторів у фінансуванні венчурних фондів, а також висока концентрація банківських ресурсів;

– мезо-корпоративна модель, в якій як венчурні фонди, так і малі інноваційні підприємства тісно взаємодіють з різними мезо-корпораціями, що включають в себе різноманітні суб'єкти. Ця модель орієнтована на пізніші стадії інноваційного процесу і спрямована на активне впровадження нових високих технологій у виробництво.

Окрім вищезгаданих особливостей венчурного фінансування можна виділити переваги та недоліки даного виду інвестування (рис. 1.3).

Рисунок 1.3 – Переваги та недоліки венчурного інвестування

Джерело: складено автором на основі [30, с. 12]

Слід зауважити, що окрім надання фінансування, венчурні інвестори можуть активно сприяти швидкому розвитку бізнесу. Зазвичай вони мають широку мережу контактів і доступ до ресурсів у конкретних сферах економіки. Венчурні фонди відіграли значну роль у становленні багатьох відомих компаній. Таким чином, на практиці венчурні інвестиції допомогли зародженню таких гігантів як Microsoft, Intel, Apple, Lotus. Основною особливістю або унікальністю венчурного бізнесу є можливість фінансування стартапів, які не мають значних фінансових ресурсів, ліквідних активів або стабільного положення на ринку, але мають лише перспективні ідеї або патенти. У таких випадках традиційний,

консервативний капітал із своїми високими вимогами до ліквідності та фінансової стабільності для молодих інноваційних компаній практично недосяжний, тоді як венчурне фінансування, про яке йтиметься нижче, може бути їхньою єдиною надією на успіх [3, с. 100].

З макроекономічного погляду впровадження системи венчурного фінансування в країні має значний вплив на економіку в цілому. Цей вплив можна розглядати з таких аспектів:

- сприяє економічному зростанню країни, оскільки стимулює швидкий розвиток інноваційних компаній;
- збільшує зайнятість населення в секторі високих технологій;
- створює умови для підвищення конкурентоспроможності країни на міжнародних ринках;
- спонукає розвиток внутрішнього ринку інноваційної продукції та підприємництва;
- стимулює розширення нових галузей економіки;
- підвищує привабливість для як зовнішніх, так і внутрішніх інвесторів;
- сприяє розвитку енергоефективності та екологічності виробництва;
- підвищує рівень управління інноваціями через обмін досвідом між учасниками венчурного бізнесу [3, с.100].

Сьогодні однією з найважливіших характеристик венчурного інвестування є активна участь в управлінні та господарській діяльності компанії. Венчурні інвестори надають новому підприємству різноманітні консультаційні, управлінські та інші послуги, використовуючи свій професійний досвід у галузі фінансів та економіки. Отже, можна зробити висновок, що венчурний капітал має велике значення для розвитку підприємств і економіки країни в цілому.

1.3. Особливості інвестування венчурного капіталу та стратегії для диверсифікації джерел фінансування

Венчурне інвестування має ряд особливостей, які відрізняють його від інших видів інвестицій, і ці особливості впливають на стратегії диверсифікації джерел фінансування.

Технологічна диверсифікація через корпоративні венчурні інвестиції: Корпоративні венчурні інвестиції (CVC) у технологічно інтенсивні підприємницькі проекти розглядаються як корисна стратегія інвестування з метою створення різноманітних технологічних варіантів для майбутніх змін. Дослідження показує, що сумарний обсяг інвестицій CVC та промислова різноманітність портфельних компаній мають криволінійні (у формі перевернутої U) відносини з технологічною різноманітністю корпоративних інвесторів [42].

Дослідження аналізує вплив двох стратегій інвестування венчурних капіталістів: спеціалізації, яка максимізує залучення венчурного капіталу, та більш загальної стратегії диверсифікації на рівні фірми, яка мінімізує ризик портфеля. Виявлено, що жодна стратегія не оптимізує одночасно зростання венчурного капіталу та швидкість виходу підприємців, що підкреслює потребу інституційних інвесторів уточнювати цілі фонду на момент його створення [41].

Венчурні капіталісти, які спеціалізуються за типами промисловості, демонструють кращі показники портфельної ефективності. Венчурні капіталісти можуть застосовувати стратегію інвестування у венчури, які є доповнюючими компонентами мережевої системи, виявляючи ефекти комплементарності мережі [36].

Ці висновки вказують на необхідність для венчурних капіталістів ретельно обирати стратегії інвестування, які враховують рівень ризику, потенційний прибуток та відповідність метам інвестора. Диверсифікація може бути ключовою стратегією для зменшення загального ризику портфеля, але

спеціалізація та інвестиції в доповнюючі технології також можуть пропонувати значні переваги.

На сьогоднішній день венчурний капітал знаходиться у розмаїтті джерел, серед яких основними можна виділити наступні: корпоративний венчурний капітал, іноземні інвестори, банки, страхові компанії, державні структури, а також вільні фінансові ресурси пенсійних та благодійних фондів. Давайте розглянемо ці джерела венчурного капіталу докладніше.

1. Корпоративний венчурний капітал. Ця форма венчурного інвестування успішно використовується в світовій практиці для фінансування інноваційних процесів. Інвестиції корпорацій венчурного типу грають важливу роль у фінансуванні національних інноваційних систем, що становлять частину світового науково-технологічного простору. Країни з розвиненим венчурним сектором мають статус ключових інноваторських держав. Розвиток національних інноваційних систем, які можуть гнучко реагувати на циклічність світового економічного розвитку та формувати стратегічні конкурентні переваги на основі радикальних інновацій, є основою конкурентоспроможності країни та національних компаній в умовах глобальної конкуренції за технологічне лідерство. Постійне вдосконалення інноваційних систем ключових новаторських країн, зокрема США, прискорює процес заміни світових технологічних систем.

Як приклад ефективної діяльності у напрямку корпоративного венчурного фінансування можна зазначити діяльність компанії "ТЕХІНВЕСТ". Ця венчурна компанія створила широку міжнародну мережу технологічних та інвестиційних партнерів, спільно з якими спеціалізується на пошуку перспективних об'єктів для інвестування та розвитку українських експортоорієнтованих інноваційних компаній. Сьогодні у технологічному портфелі "ТЕХІНВЕСТ" понад 20 перспективних технологій, готових до комерціалізації, розроблених провідними вітчизняними та технологічними компаніями. З 2004 року компанія є локальним партнером IVM Venture Capital Group. Для відбору венчурних проектів із високим потенціалом комерціалізації "ТЕХІНВЕСТ" створив Міжнародну експертну групу, до якої увійшли фахівці провідних міжнародних технологічних

корпорацій та міжнародних венчурних компаній, а також відомі спеціалісти з інших зарубіжних компаній.

Компанія планує реалізувати такі найважливіші заходи щодо розвитку інноваційного підприємництва в Україні:

- організація спільно з головною технологічною установою Технологічного центру на 1000 робочих місць для інженерів та науковців, функціями якого буде проведення науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, надання ІТ-послуг, бізнес-інкубація інноваційних підприємств;

- підготовка та проведення Всеукраїнського високотехнологічного конкурсу, де за участю Міжнародної експертної комісії планується відпрацювання прозорого механізму відбору проектів, привабливих для іноземних інвесторів;

- проведення щорічних презентацій українських наукомістких технологій у США. Так, у 2021 році значний інтерес американських венчурних інвесторів викликали сім проектів вітчизняних високотехнологічних компаній у галузі ІТ-технологій, нанотехнологій та енергетики, відібраних на Всеукраїнському високотехнологічному конкурсі. Два з них, пов'язані з розвитком системи аварійного реагування та вже реалізуються, отримавши інвестиційну підтримку;

- створення спільно з відомим венчурним капіталістом Тімом Дрейпером венчурного фонду DFJ Nexus Technology з бюджетом 100-150 млн доларів. США для фінансування високотехнологічних компаній на ранніх стадіях розвитку з метою просування їхньої продукції на світовий ринок.

Доповнюючи це, компанія венчурного капіталу "ТЕХІНВЕСТ" активно дослідила українські програмні компанії та їх досягнення, які найбільш привабливі для венчурних інвестицій в сфері інформаційних технологій. Крім того, вона вклала кошти у створення міжнародної компанії United Software Corporation (USC Inc.), яка спеціалізується на розробці програмних продуктів українськими фахівцями. Нові напрямки діяльності USC Inc. включають наступне:

- підтримка та відновлення ІТ-технологій, а також розробка технологій для сучасних та майбутніх поколінь;
- розробка сучасних програмних продуктів у банківській та фінансовій сфері;
- розробка рішень у сфері телекомунікацій.

Протягом періоду своєї діяльності компанія USC Inc. на українському ринку ІТ-сфери досягла таких успіхів:

- вперше серед українських ІТ-компаній набула статусу постачальника для IBM;
- стала єдиною ІТ-компанією в СНД, яка виконує науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи для IBM.

Для сприяння розвитку науки, освіти, виробництва, медицини, фінансів та інших галузей необхідні венчурні інвестиції. Один із найяскравіших прикладів цього за останні десятиліття - це венчурний проект, система інтернет-пошуку Google. Спочатку цей проект був профінансований на суму 100 000 доларів США бізнес-ангелом зі США та засновником компанії Sun A. Бехтольшеймом. Пізніше венчурні фонди Sequoia Capital та Kleiner Perkins Caulfield Byers інвестували у Google 25 мільйонів доларів США за 40% акцій. У 2004 році компанія вийшла на біржу, і ціна її акцій становила від 100 до 110 доларів США. Протягом тижня вартість акцій зросла до 196 доларів США. Навіть при тому, що на біржу було випущено менше 10% акцій, ринкова вартість компанії перевищила 3 мільярди доларів США, а її капіталізація в листопаді 2004 року склала 46 мільярдів доларів США [19]. Україна наразі переживає стрімкий розвиток венчурних інвестицій. У світі загалом більшість стартапів асоціюється з ІТ та інтернет-бізнесом. Згідно з даними A Ventures Capital, загальна капіталізація ста провідних ІТ та інтернет-компаній оцінюється від 1,5 до 2,0 мільярда доларів США, при цьому значна частина з них привласнена сфері електронної комерції (28%), онлайн-сервісів (21%) та програмного забезпечення (23%).

Інфляція, яка є однією з гострих проблем у економічному розвитку багатьох країн, може стати перешкодою для фінансування таких проектів. Проте

інвестори продовжують вкладати кошти у перспективні проекти, не зважаючи на рівень інфляції. На ранніх етапах фінансування підтримку отримали такі всесвітньо відомі компанії, як Yahoo, Google, Amazon.com та YouTube.

2. Іноземні інвестори - це фізичні або юридичні особи з інших країн, які здійснюють інвестиційну діяльність на території даної країни. Ці інвестори можуть включати такі суб'єкти.:

- Іноземні держави, міжнародні урядові та неурядові організації.
- Інші іноземні суб'єкти інвестиційної діяльності, які визнаються такими згідно з законодавством даної країни.
- Фізичні особи-іноземці, які постійно проживають поза межами даної країни і мають обмежену юридичну здатність.
- Юридичні особи, створені відповідно до законодавства, відмінного від законодавства даної країни.

Отримання фінансування від іноземних інвесторів може мати деякі особливості, такі як можливість отримання коштів без відсотків та без необхідності включення цих інвесторів у діяльність компанії або передачі їм частки акцій.

3. Щодо банків, вони є спеціалізованими кредитними установами, які привертають довгостроковий капітал та надають його позичальникам через випуск облігацій та інших боргових зобов'язань. Основні функції інвестиційного банку включають визначення фінансових потреб позичальників, узгодження умов кредитування та вибір виду цінних паперів. Комерційні банки можуть здійснювати як фінансові, так і нефінансові інвестиції, включаючи інвестування в різні види активів та розвиток ринку.

Наприклад, Голландський банк ABN Amro переглянув свою стратегію та управління, відмовившись від політики створення численних дочірніх компаній і перейшовши до більш відкритої стратегії управління. Банк керує коштами самостійно у 25 країнах світу та розподіляє їх за географічними ознаками, рівнем розвитку ринку та за основними інвестиційними інструментами. Важливими напрямками інвестування банку є акції, облігації, фонди, нерухомість, фонди

деривативів та ІТ-сфера. У загальному під управлінням ABN Amro перебуває майже 500 фондів та компаній з активами понад 250 мільярдів доларів США.

4. Страхові компанії є важливим джерелом інвестицій у економіку, зокрема за рахунок створення страхових резервів, які відіграють ключову роль у функціонуванні таких компаній. У розвинених країнах світу страхові компанії виступають навіть більш активними інвесторами, ніж відомі інституціональні інвестори, такі як банки та інвестиційні фонди. Крім того, інвестиційна активність страхових компаній визначає їхню можливість надавати страхові послуги, впливає на їх позицію на ринку та визначає характеристики страхових продуктів. Інвестування також дозволяє власникам страхових компаній розвивати свій бізнес та самостійно керувати ним, збільшуючи власні ресурси компаній.

Прикладом такої діяльності є компанія OTP Capital, яка надає різноманітні інвестиційні послуги корпоративним клієнтам та приватним особам. Компанія є лідером на ринку колективних інвестицій та керує різноманітними активами, включаючи державні інвестиційні фонди, венчурні фонди, активи страхових компаній та недержавні пенсійні фонди. Загальний обсяг активів під управлінням компанії становить понад 3 мільярди гривень.

5. Державні структури. Державне регулювання інвестиційної діяльності спрямоване на втілення економічної, науково-технічної та соціальної політики. Це враховує показники економічного та соціального розвитку країни, місцеві та державні бюджети, а також обсяги державного фінансування інвестиційної сфери. Забезпечуються спеціальні умови для інвесторів, що здійснюють інвестиції в ключові сфери, спрямовані на задоволення потреб суспільства. Це включає соціальні послуги, техніко-технологічне оновлення виробництва, створення нових робочих місць, впровадження інновацій у сільському господарстві, ліквідацію наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, виробництво будівельних матеріалів, освіту, культуру, охорону навколишнього середовища та охорону здоров'я.

Державне регулювання інвестиційної діяльності включає управління державними інвестиціями, встановлення умов інвестиційної діяльності та контроль за її реалізацією. Це здійснюється за допомогою різних заходів, таких як податкова політика, кредитно-амортизаційна політика, фінансова підтримка, регулювання, нормативно-правова база, антимонопольні заходи, земельна політика, цінова політика, експертиза інвестиційних програм та інші..

Один із ілюстративних прикладів вражаючого зростання венчурного капіталу та його впливу на соціально-економічну сферу можна знайти в розвитку Південної Кореї. Початок змін суттєво відзначається прийняттям законів, спрямованих на підтримку малого та середнього підприємництва, фінансування нових технологій та розвиток венчурного капіталу.

Після введення цих законів кількість венчурних фондів виросла з 12 до 49 за один рік. Далі держава прийняла закон "Про сприяння венчурним компаніям", який забезпечив зростання венчурного капіталу протягом наступних десятиліть. Ця модель схожа на модель венчурного інвестування у США, але основна відмінність полягає в законодавчому захисті нових підприємств від високого ризику, який характерний для венчурного ринку. Фактично венчурний ринок в Південній Кореї став високо-ризиковим, але прибутковим, із обмеженим ризиком та обмеженою віддачею від інвестицій.

Південна Корея створила державні фонди венчурного капіталу під керівництвом трьох різних міністерств, кожне з яких регулювалося відповідним законодавством. Наприклад, Міністерство фінансів керувалося законом про фінансування нових технологічних компаній; Міністерство науки та технологій надавало регулювання Корейському банку технологій; Міністерство торгівлі керувалося законом про просування товарів та послуг технологічних компаній на міжнародних ринках. Кожна венчурна компанія мала реєструватися відповідно до одного з цих законів, що призводило до різноманітності інвестиційної діяльності. Однак окремо був прийнятий загальний закон про фінансування та підтримку розвитку малого та середнього бізнесу, який мав менш жорстке регулювання, ніж попередні.

6. Вільні фінансові ресурси пенсійних та благодійних фондів використовуються для максимізації соціального впливу шляхом комбінації фінансових інструментів, таких як гранти, позики та інвестиції, разом із нефінансовими підтримкою, наприклад, наставництвом та доступом до перспективних громадських проектів.

Основною метою венчурної благодійності є соціальний вплив. Венчурні філантропи фокусуються на соціальних змінах та прагнуть досягти їх через використання фінансових інструментів, що відрізняє їх від венчурних інвесторів.

Венчурна філантропія, або "Venture Philanthropy", використовує принципи венчурного капіталу для надання довгострокової підтримки різним організаціям, які мають чітку соціальну мету. Ці організації можуть бути благодійними фондами, соціальними підприємствами або компаніями з соціальною спрямованістю, які діють в рамках законодавчих та культурних норм.

Венчурні благодійники не лише надають фінансову допомогу, але й контролюють її використання та можуть коригувати діяльність підвідомчих організацій.

Прикладом такого підходу є британський Venturesome Foundation, який співпрацює з місцевими громадськими організаціями. Наприклад, коли село Хаттон-Радбі потребувало фінансування для ремонту свого клубу, Venturesome Foundation надав гарантію на банківський кредит, дозволяючи мешканцям зібрати необхідну суму.

Отже, венчурне фінансування представляє собою ефективний спосіб фінансової підтримки інноваційних проектів та підприємств на початковому етапі розвитку. Воно дозволяє досягти суттєвого соціального впливу без потреби великого майнового капіталу для отримання банківської позики під заставу. Венчурний капітал часто надається у вигляді еквівалентного капіталу, що дозволяє підприємцям зберігати контроль над своїми компаніями, одночасно отримуючи необхідні фінансові ресурси. Крім того, венчурні інвестори зазвичай надають консультаційну підтримку та допомогу в управлінні, що сприяє успішному розвитку бізнесу та підвищує його шанси на успіх в діяльності.

РОЗДІЛ 2. ТЕНДЕНЦІЇ ВЕНЧУРНОГО ІНВЕСТИВАННЯ ТА ВПЛИВ ВЕНЧУРНОГО КАПІТАЛУ НА ІННОВАЦІЙНІ ЕКОСИСТЕМИ ТА ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО

2.1. Особливості венчурної індустрії у провідних інноваційних країнах та їх регіонах

Венчурна індустрія в провідних інноваційних країнах має декілька ключових особливостей, які відрізняють її від менш розвинених ринків. Давайте проведемо короткий аналіз тенденцій в обсягах венчурних інвестицій за період з 2014 по 2022 роки у найбільш розвинених країнах (табл. 2.1). Особливу увагу звернемо на зміни у фінансуванні, що вказує на загальні тренди в галузі та на регіональні особливості.

Таблиця 2.1 – Основні країни відповідно до обсягів венчурних інвестицій, млн. дол. США

	Канада	Франція	Німеччина	Японія	Сполучене Королівство	США
2014	1 805,199	798,352	910,647	1 105,293	1 097,945	56 357,621
2015	2 132,827	942,553	969,839	1 109,514	1 207,199	62 181,190
2016	2 758,542	960,590	1 212,783	1 367,736	1 006,665	61 837,870
2017	2 842,641	1 423,639	1 459,845	1 678,760	2 404,455	70 164,785
2018	2 662,508	1 751,676	1 772,349	2 285,752	2 745,084	116 994,503
2019	3 439,068	2 164,944	2 379,672	2 502,530	3 349,977	114 341,615
2020	2 942,331	2 163,997	2 134,702	2 074,464	3 406,927	126 216,791
2021	9 418,485	3 440,850	4 932,636	3 031,316	6 156,348	254 405,092
2022	6 916,777	3 822,812	3 605,365	н/д	3 526,109	190 502,287

Джерело: складено автором на основі [53]

Явним лідером з обсягів венчурних інвестицій за весь період залишаються Сполучені Штати Америки. Це підтверджує їхню домінуючу позицію в

технологічному та інноваційному секторах. Значне зростання венчурного капіталу в США від 2014 року (56,36 млрд. дол.) до 2022 року (190,5 млрд. дол.) відображає розширення інвестицій у стартапи і розвиток інноваційної інфраструктури.

Канада - венчурні інвестиції зросли з 1,81 млрд. дол. у 2014 році до 6,92 млрд. дол. у 2022 році. Особливе зростання спостерігалось у 2021 році, що може відображати певні державні стимули або зростання певних технологічних секторів.

Франція - стабільне зростання венчурних інвестицій з 798 млн. дол. у 2014 році до 3,82 млрд. дол. у 2022 році, показуючи збільшення інвестиційного апетиту і підтримку стартапів у країні.

Німеччина - значне зростання з 910 млн. дол. у 2014 році до 3,61 млрд. дол. у 2022 році, з піком у 2021 році, що вказує на активізацію інвестиційного клімату в Німеччині.

Японія - стабільне зростання до 2021 року, але дані за 2022 рік відсутні. У 2021 році Японія мала інвестиції на рівні 3,03 млрд. дол.

Сполучене Королівство - різке зростання з 1,1 млрд. дол. у 2014 році до 6,16 млрд. дол. у 2021 році і невелике зниження у 2022 році до 3,53 млрд. дол. Підйом у 2021 році може бути пов'язаний з післябрекзитними регуляторними змінами та адаптацією ринку.

За останні роки всі розглянуті країни показали зростання в обсягах венчурних інвестицій, що свідчить про збільшення глобального інтересу до інновацій та технологічного розвитку. Цей тренд підкріплюється зростанням інтересу до нових технологій і збільшенням капіталів, які вкладаються в стартапи та новітні технології.

Розмір глобального ринку венчурних інвестицій у 2022 році сягнув 233,9 мільярда доларів. Розглянемо топ-15 гравців даного ринку (табл. 2.2).

Таблиця 2.2 – Основні гравці ринку венчурних інвестицій станом на 2024 рік

Позиція у рейтингу	Назва компанії	Активи в управлінні	Місцезнаходження
1	Sequoia Capital	28 млрд. дол. США	Менло Парк, Каліфорнія
2	Andreessen Horowitz	35 млрд. дол. США	Менло Парк, Каліфорнія
3	Kleiner Perkins	6,8 млрд. дол. США	Менло Парк, Каліфорнія
4	Khosla Ventures	15 млрд. дол. США	Менло Парк, Каліфорнія
5	Battery Ventures	13 млрд. дол. США	Бостон, Массачусетс
6	New Enterprise Associates (NEA)	20 млрд. дол. США	Чеві Чейз, Меріленд
7	Founders Fund	11 млрд. дол. США	Сан-Франциско, Каліфорнія.
8	First Round Capital	3 млрд. дол. США	Сан-Франциско, Каліфорнія.
9	Accel	>50 млрд. дол. США	Пало-Альто, Каліфорнія.
10	Greylock Partners	3,5 млрд. дол. США	Менло Парк, Каліфорнія
11	Tiger Global Management	125 млрд. дол. США	Нью-Йорк, Нью-Йорк
12	Index Ventures	13 млрд. дол. США	Сан-Франциско, Каліфорнія.
13	Softbank Vision Fund	154 млрд. дол. США	Лондон, Великобританія
14	Lightspeed Venture Partners	18 млрд. дол. США	Менло Парк, Каліфорнія
15	Spark Capital	5 млрд. дол. США	Сан-Франциско, Каліфорнія

Джерело: складено автором на основі [27]

Ця таблиця представляє основних гравців у сфері венчурних інвестицій, вказуючи їхні позиції у рейтингу, назви, обсяг активів, що перебувають під їх управлінням, та місцезнаходження. Більшість з цих компаній знаходяться у Каліфорнії, особливо у Менло Парк та Сан-Франциско, що підкреслює центральну роль Силіконової долини в світовій венчурній індустрії.

Softbank Vision Fund та Tiger Global Management вирізняються серед інших за обсягами активів під управлінням, з 154 млрд. дол. США та 125 млрд. дол. США відповідно, що свідчить про їх великий вплив на ринок.

Обсяги активів в управлінні значно варіюються, починаючи від 3 млрд. дол. у First Round Capital до понад 50 млрд. дол. у Accel, що вказує на різні стратегії і розміри фондів.

Хоча більшість компаній базуються у США, Softbank Vision Fund розташований у Лондоні, що відображає глобальну присутність та діяльність у венчурній індустрії.

Таблиця демонструє, що венчурна індустрія має кілька дуже потужних гравців, які керують значними активами і мають сильний вплив на розвиток стартапів та інновацій. Розташування цих компаній підкреслює ключові венчурні хаби, особливо в США та Великобританії.

Венчурна індустрія в провідних інноваційних країнах має декілька ключових особливостей, які відрізняють її від менш розвинених ринків. Розглянемо детальніше характеристики цієї індустрії у таких регіонах як Силіконова долина у США, Ізраїль та Китай.

Таблиця 2.3 – Особливості венчурної індустрії у провідних інноваційних країнах та їх регіонах

Країна	Особливості
США	Силіконова долина вважається світовим центром венчурного капіталу. Цей регіон приваблює інвесторів завдяки високому рівню інновацій, технологічним стартапам, а також наявності великої кількості висококваліфікованих фахівців.
	Велика концентрація великих технологічних компаній та університетів, які сприяють розвитку стартапів.
	Значний обсяг венчурних інвестицій і гнучкість фінансування проектів на різних етапах їх розвитку.
Ізраїль	Ізраїль часто називають "стартап-нацією" через велику кількість стартапів на душу населення. Країна має сильну дослідницьку базу і культуру інновацій.

Країна	Особливості
Ізраїль	Урядова підтримка і програми стимулювання венчурної індустрії, такі як податкові пільги для інвесторів та допомога в комерціалізації технологій.
	Високий рівень співпраці між дослідницькими інститутами та промисловістю.
Китай	Швидкий розвиток венчурної індустрії, зокрема у таких сферах, як штучний інтелект, мобільні технології та електронна комерція.
	Сильна державна підтримка інноваційних проектів та створення спеціалізованих інноваційних зон.
	Розвиток місцевих венчурних фондів і поява нових форм фінансування через державні інвестиції.

Джерело: складено автором на основі [40]

Силіконова долина, розташована в Каліфорнії, США, вже довгий час є світовим епіцентром венчурного капіталу та інновацій. Силіконова долина славиться своєю інноваційною культурою, яка сприяє розвитку передових технологій та стартапів. Цей регіон став колискою багатьох технологічних проривів, що змінили світ, включаючи мікропроцесори, ПК, смартфони і багато іншого.

Велика кількість висококваліфікованих фахівців, залучених з усього світу, створює унікальне середовище для росту та розвитку нових технологічних ідей. Університети, такі як Стенфорд і Каліфорнійський університет в Берклі, відіграють ключову роль у формуванні інноваційного духу, постачаючи ринок новими ідеями і кваліфікованими випускниками.

Присутність таких гігантів, як Google, Apple, Facebook, і Tesla, не тільки забезпечує значний обіг капіталу, але й стимулює конкуренцію та інновації. Ці компанії часто виступають як інвестори у стартапи, забезпечуючи необхідні ресурси та менторство.

Силіконова долина продовжує залишатися лідером у венчурних інвестиціях на глобальному рівні. Фонди як Sand Hill Road є домівкою для

великої кількості венчурних капіталістів, що інвестують у стартапи на різних етапах розвитку, від початкових стадій до масштабування та виходу на IPO.

Широкий спектр опцій фінансування, включаючи seed funding, venture rounds, та bridge loans, дозволяє стартапам обирати оптимальні стратегії залучення капіталу в залежності від їхніх потреб і стадій розвитку.

Силіконова долина вирізняється своєю унікальною культурою, що спонукає до ризику, інновацій та швидкої ітерації продуктів. Спільнота включає як досвідчених підприємців, так і новачків, що створює синергію і сприяє поширенню знань та досвіду.

Ці елементи в сукупності роблять Силіконову долину неперевершеним місцем для розвитку інновацій та венчурного бізнесу.

Ізраїль є видатним прикладом країни, де венчурний капітал і стартап-культура стали ключовими драйверами економічного розвитку. Ізраїль володіє сильною науково-дослідницькою інфраструктурою, з великою кількістю університетів і наукових інститутів, що мають світову репутацію, таких як Техніон або Вейцманівський інститут науки. Ці інститути не тільки ведуть передові дослідження, але й активно сприяють комерціалізації технологій через різноманітні інкубатори та технологічні трансферні офіси.

Ізраїльський уряд активно підтримує венчурну індустрію через різноманітні програми і ініціативи, такі як податкові пільги для венчурних інвесторів, дотації на дослідження та розвиток і допомогу в стартапах. Одним із ключових напрямів державної політики є забезпечення необхідних умов для швидкого розвитку нових технологій і залучення іноземного капіталу.

Ізраїль відомий високим рівнем інтеграції між університетами, дослідницькими інститутами та промисловими компаніями. Це сприяє не тільки розвитку наукових досліджень, але й їх швидкій комерціалізації. Багато стартапів у Ізраїлі виростили на основі наукових відкриттів.

Ізраїль має одну з найвищих концентрацій стартапів на душу населення у світі. Це сприяє високому рівню інноваційної активності та технологічного

підприємництва. Ринок стартапів охоплює широкий спектр галузей, від кібербезпеки до медичних технологій та кліматичних інновацій.

Завдяки своїй репутації "стартап-нації", Ізраїль приваблює значні інвестиції з-за кордону. Багато міжнародних компаній вкладають у місцеві стартапи, а ізраїльські венчурні капіталісти активно інвестують у нові підприємства, створюючи міцну екосистему для інновацій.

Ці фактори роблять Ізраїль унікальним місцем для розвитку новітніх технологій і підприємництва, де культура інновацій та технологічне лідерство продовжують бути ключовими складовими національної ідентичності.

Китай став однією з провідних країн у світі у галузі венчурних інвестицій та технологічних інновацій, зокрема завдяки сильній підтримці з боку держави і стратегічному плануванню. Китай швидко розвивається у таких сферах, як штучний інтелект (ШІ), мобільні технології та електронна комерція. Країна активно інвестує у наукові дослідження та розробку ШІ, що сприяє створенню глобальних лідерів у цій галузі, таких як Alibaba, Tencent і Baidu. Ці компанії не тільки впроваджують інновації на внутрішньому ринку, але й конкурують на світовій арені.

Уряд Китаю активно стимулює розвиток венчурної індустрії шляхом створення спеціалізованих інноваційних зон і технопарків, таких як Чжунгуаньцунь в Пекіні, який часто називають "Китайською Силіконовою долиною". Ці зони пропонують підприємцям пільгові умови, спрощений доступ до ресурсів та пряму підтримку у вигляді субсидій і грантів.

Китай відіграє ключову роль у створенні потужної мережі місцевих венчурних фондів, які інвестують у широкий спектр стартапів. Багато з цих фондів мають підтримку держави, що забезпечує їм доступ до значних фінансових ресурсів і сприяє залученню додаткових приватних інвестицій. Також зростає кількість приватних інвесторів та ангелів-інвесторів, які беруть активну участь у розвитку місцевих інновацій.

З появою нових форм фінансування, таких як краудфандинг та урядові інвестиційні програми, стартапи в Китаї мають більше можливостей для

залучення капіталу на ранніх стадіях свого розвитку. Уряд також впроваджує ініціативи для залучення іноземних інвесторів, спрямовані на підвищення міжнародної конкурентоспроможності китайських стартапів.

Китайські компанії та стартапи все частіше виходять на міжнародні ринки, демонструючи свої інновації та технології. Завдяки великому внутрішньому ринку та значним інвестиціям в дослідження та розвиток, китайські стартапи мають унікальну можливість швидко масштабуватися та адаптуватися до глобальних вимог і викликів.

Ці фактори спільно створюють дуже сприятливе середовище для розвитку венчурної індустрії в Китаї, що відображає сильну залежність країни від інновацій як двигуна економічного зростання.

2.2. Механізми венчурного фінансування та їх вплив на стан інноваційного розвитку

Венчурне фінансування є критично важливим компонентом інноваційної екосистеми, оскільки воно надає необхідні ресурси для розвитку та комерціалізації нових технологій та бізнес-моделей. Механізми венчурного фінансування можуть значно впливати на інноваційний розвиток компаній та цілих галузей.

Основні механізми венчурного фінансування наведені в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4 – Основні механізми венчурного фінансування

Механізм	Сутність
Seed Funding (посівне фінансування)	Це початковий етап фінансування, де інвестори надають капітал для розвитку ідеї та створення прототипу продукту. Часто це ангели-інвестори або інвестиційні фонди, які готові ризикувати на самому ранньому етапі.

Продовження таблиці 2.4

Механізм	Сутність
----------	----------

Series A, B, C (і так далі) інвестиції	Ці раунди фінансування відбуваються, коли компанія вже має ринковий продукт і починає залучати більше клієнтів. Ці раунди спрямовані на розширення бізнесу, розробку продукту, і масштабування операцій.
Mezzanine Financing (меценатне фінансування)	Це форма боргу чи капіталу, яка часто використовується для фінансування експансії компанії перед її IPO.
IPO (первинне публічне розміщення акцій)	Цей етап дозволяє компанії залучити значні кошти від публічного ринку акцій, що може бути використано для подальшого розширення та зростання.

Джерело: складено автором на основі [30]

1. Seed Funding (посівне фінансування) є критично важливим для розвитку інноваційних стартапів, оскільки це етап, на якому компанії отримують своє перше зовнішнє фінансування. Такий рівень фінансування дозволяє засновникам перевести свої ідеї в перші версії продуктів, які можна представити інвесторам або споживачам. Seed funding часто забезпечується ангелами-інвесторами, спеціалізованими фондами ранніх стадій, інкубаторами або акселераторами. Суми інвестицій на цьому етапі можуть варіюватися від декількох десятків тисяч до кількох мільйонів доларів, залежно від галузі, регіону та потенціалу ідеї.

Приклади Seed Funding:

1. Y Combinator — це один з найвідоміших акселераторів, який вкладає в стартапи на ранньому етапі. Y Combinator надає фінансування, наставництво та ресурси для швидкого розвитку стартапів. Компанії, такі як Dropbox та Airbnb, розпочинали свій шлях із участі в програмі Y Combinator [55].

2. Seedcamp — європейський акселератор, який інвестує у ранній стадії стартапів, надаючи їм не тільки фінансування, але й доступ до широкої мережі наставників та експертів. Вони інвестували в такі компанії, як TransferWise (тепер Wise) [46].

3. Techstars — глобальний акселератор, який пропонує фінансування, а також інтенсивну тримісячну програму наставництва, допомагаючи стартапам швидше досягти ринкової валідації. Techstars має численні випускники, включаючи компанії, які згодом отримали значні інвестиції на розвиток [48].

Seed funding відіграє ключову роль у валідації продуктових ідей, дозволяючи стартапам провести ринкове тестування та отримати перші відгуки від користувачів. Це також сприяє вдосконаленню продукту до того, як будуть залучені більш значні інвестиції на наступних етапах. Завдяки seed funding стартапи можуть залучити таланти, розробити маркетингову стратегію та вийти на більш широкий ринок.

Крім того, раннє фінансування часто служить сигналом для подальших інвесторів про валідність і потенціал стартапу, що може полегшити залучення додаткових коштів на стадіях Series A та B.

2. Series A, B, C інвестиції – ці раунди фінансування представляють різні стадії розвитку стартапу після початкового "seed" етапу. Зазвичай вони відбуваються, коли стартап уже має продукт, який знаходить резонанс на ринку, і починає активно залучати клієнтів.

На стадії Series A компанії зазвичай вже довели, що їхній продукт або послуга має великий потенціал на ринку, а тепер потребують значніших інвестицій для розширення ринкової присутності. Цей раунд часто фокусується на оптимізації продукту та нарощуванні збутових і маркетингових зусиль.

Зокрема, компанія Zoom залучила \$6 мільйонів на своїй Series A стадії в 2013 році від фонду Horizon Ventures. Це фінансування допомогло їм розширити продуктову пропозицію та ринкову присутність [34].

Series B фінансування часто спрямоване на зростаючі компанії, які вже показали здатність швидко масштабуватись. Ці кошти використовуються для розширення команди, входження на нові ринки та збільшення обсягів виробництва.

Slack, платформа для корпоративного спілкування, залучила \$42.75 мільйони у своєму Series B раунді у 2014 році, що дало їм можливість значно розширити функціональність своїх послуг [26].

На стадії Series C та пізніших раундах фінансування компанії, як правило, вже мають значний ринковий вплив та стабільні доходи. Інвестиції на цих етапах зазвичай спрямовані на подальше масштабування, розвиток додаткових продуктів або підготовку до IPO.

Airbnb провела свій Series C раунд у 2012 році, залучивши \$200 мільйонів, що дозволило їм значно розширити міжнародну присутність та палітру своїх послуг [23].

Інвестиції на цих стадіях мають глибокий вплив на інноваційний розвиток компаній:

1. Розвиток продукту. Венчурне фінансування дозволяє компаніям продовжувати інновації, вдосконалюючи існуючі продукти та розробляючи нові.
2. Глобалізація. Компанії можуть швидше виходити на міжнародні ринки, адаптуючи свої продукти під потреби різних культур.
3. Зростання зайнятості. Збільшення обсягів виробництва та розширення ринкових операцій призводять до створення нових робочих місць.
4. Технологічне лідерство. Забезпечуючи фінансування для розвитку, компанії можуть утримувати та розширювати свої лідерські позиції в технологічних інноваціях.

Ці раунди інвестицій є фундаментальними для підтримки інновацій та забезпечення стійкого зростання компаній на шляху до їхнього зрілого розвитку та, можливо, публічного виходу.

3. Mezzanine Financing (меценатне фінансування) є формою гібридного фінансування, яке поєднує елементи боргу і власного капіталу, і часто застосовується для фінансування швидкого розширення компаній, зазвичай перед їхнім виходом на IPO або іншою значною корпоративною подією. Це інструмент, який зазвичай використовується для перекриття відсутності

фінансування між венчурними інвестиціями та традиційними банківськими позиками.

Меценатне фінансування може бути структуровано як підпорядкований борг (менш пріоритетний за основний борг) або переважний акціонерний капітал. Це фінансування зазвичай має гнучкіші умови погашення порівняно з традиційними банківськими позиками. Меценатне фінансування здійснюється під вищі відсоткові ставки через більший ризик, але також може включати опції або варанти, що дозволяють кредиторам перетворити борг у власний капітал у випадку успіху компанії.

В 2012 році, перед тим як стати публічною компанією, Restoration Hardware використала меценатне фінансування для підтримки своєї операційної діяльності та розширення. Це фінансування дозволило компанії розробляти нові лінії продукції та збільшувати роздрібну присутність, не розріджуючи існуючий акціонерний капітал на той час [45].

У 2006 році Dunkin' Brands використала меценатне фінансування як частину свого капіталу для фінансування викупу бізнесу від попереднього власника. Цей капітал згодом допоміг підтримати розширення компанії і її успішний вихід на IPO у 2011 році [33].

Mezzanine financing є ключовим інструментом у стратегічному фінансуванні, що дозволяє компаніям досягати інноваційного зростання та успішно переходити до наступних етапів свого розвитку.

4. IPO (первинне публічне розміщення акцій) є критичним моментом для багатьох приватних компаній, який дозволяє їм залучити значні кошти через продаж акцій широкій публіці. Цей процес вимагає детальної підготовки, залучення фінансових консультантів, банків, юристів та зустрічей з потенційними інвесторами, званими "road shows".

Основна мета IPO полягає у залученні капіталу для розширення та зростання компанії. Це може включати розширення на нові ринки, збільшення виробничих потужностей, викуп боргів, або інші стратегічні ініціативи.

Будучи публічною компанією, організація отримує більшу увагу від ЗМІ, аналітиків та інвесторів, що може підвищити її ринкову цінність.

IPO дозволяє засновникам та раннім інвесторам продати частину своїх акцій та забезпечити ліквідність своїх інвестицій.

Приклади IPO:

1. Одне з найбільш резонансних IPO в історії, Alibaba залучила понад \$25 мільярдів, що стало найбільшим IPO на той час. Кошти були використані для глобальної експансії та розвитку нових продуктів і послуг [9].

2. Інше знакове IPO, під час якого Facebook залучила \$16 мільярдів, що на той час було одним із найбільших публічних розміщень акцій в технологічній галузі. Це дало компанії значні ресурси для подальшого розвитку та покупки інших компаній, таких як Instagram та WhatsApp [54].

3. Хоча IPO Uber вважалося менш успішним, ніж очікувалося, компанія все ж залучила \$8,1 мільярда і використала ці кошти для подальшого розвитку та покриття збитків, пов'язаних із швидким масштабуванням своїх послуг [38].

Отже, IPO не тільки забезпечує компанію капіталом для розширення, але й відкриває нові можливості для інноваційного розвитку і стратегічного планування на майбутнє. Вплив механізмів венчурного фінансування на інноваційний розвиток наведений на рис. 2.1.

1.Стимулювання інновацій

- Венчурне фінансування дозволяє стартапам ризикувати з інноваційними ідеями, які можуть бути занадто ризикованими для традиційних банківських кредитів або корпоративних інвестицій.

1.Розвиток технологій

- Інвестиції в розробку та впровадження нових технологій можуть прискорити їхнє прийняття на ринку та сприяти технологічним проривам.

1.Економічне зростання

- Венчурне фінансування підтримує стартапи, які можуть стати великими гравцями в економіці, створювати робочі місця та сприяти економічному зростанню.

1.Глобалізація бізнесу

- Венчурні фонди часто допомагають стартапам увійти на міжнародні ринки, забезпечуючи необхідні знання та капітал для глобальної експансії.

Рисунок 2.1 – Вплив венчурного фінансування на інноваційний розвиток

Джерело: складено автором на основі [44]

Незважаючи на великий потенціал, венчурне фінансування також має ризики, як-от велика ймовірність невдачі проектів, високий тиск на швидке зростання та потенційні проблеми з управлінням після залучення великих обсягів інвестицій.

Загалом, венчурне фінансування є незамінним для стимулювання інноваційного розвитку і має значний вплив на формування сучасних технологічних ландшафтів.

2.3. Венчурне інвестування в Україні та можливі шляхи збільшення обсягів венчурних інвестицій у вітчизняні інновації

Успіхи бізнесу та його конкурентні переваги на внутрішньому та світовому ринках у наш час значно залежать від ефективного впровадження нових технологій та рівня відданості цифровому прогресу. В розвинених країнах вже протягом значного часу практикується венчурний бізнес. Очевидно, що розвиток цього сектору та використання цифрових платформ для венчурного фінансування можуть значно зміцнити конкурентні позиції української економіки на світових ринках.

Україна спостерігає позитивні тенденції у венчурному фінансуванні. Згідно з щорічним оглядом ринку, українські стартапи у 2021 році залучили рекордну суму венчурних інвестицій у 216 операціях, що склала \$779,6 млн, що на 46% більше, ніж у 2020 році. Близько половини цих операцій припало на Український фонд стартапів. Також зросла активність на ринку private equity. У 2021 році до українського ринку вступило шість нових гравців, які пропонують стартапам фінансування та експертизу. Крім того, міжнародні компанії активно відкривають в Україні свої R&D-центри та офіси. У першому кварталі 2022 року укладено 11 венчурних угод на \$11,5 млн, три угоди на ринку приватного капіталу на \$4 млн і відбулося вісім екзитів на \$135 млн. Загальна вартість exit у 2021 році оцінена у \$944,7 млн. Згідно з дослідженням, загальна оцінка українських стартапів до війни становила \$20,7 млрд. [28].

Статистичні дані за останні 12 кварталів підтверджують, що кількість нових венчурних фондів на українському ринку управління активами продовжує зростати, як і раніше (рис. 2.2.).

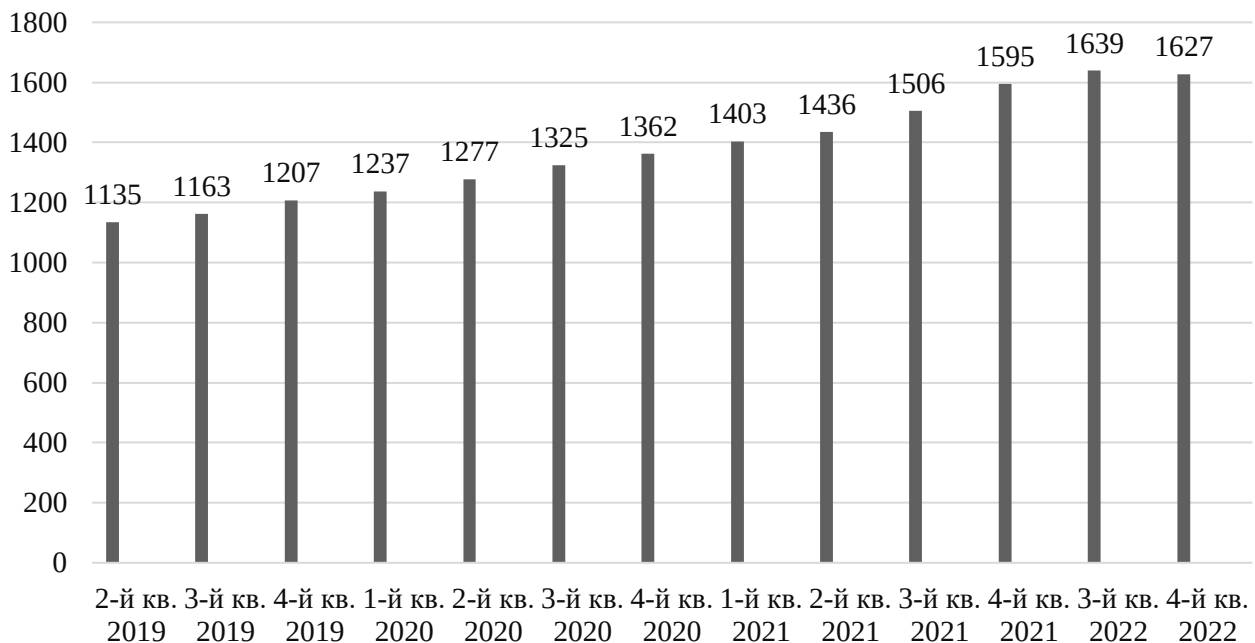

Рисунок 2.2 – Квартальна динаміка кількості венчурних інвестиційних фондів в Україні за 2019-2022 рр.

Джерело: складено автором на основі [28]

У 2022 році обсяг венчурних інвестицій впав на 74% порівняно з попереднім роком. Це зниження частково пояснюється загальним економічним спадом у ЄС та США, де обсяги венчурних інвестицій зменшилися на 20-30% за період з 2021 по 2022 рік. Більшість українських технологічних компаній, що працюють на глобальному або американському ринку, продовжили збільшувати свій дохід навіть при зниженні нових інвестицій на 74%. Таким чином, загалом, 2022 рік був не таким вже й поганим з точки зору зростання. Чотири українські компанії - Airslate, Preply, Fintech Farm та Spin.ai - залучили 62% від загального обсягу інвестицій у 2022 році.

Протягом періоду з 2019 по третій квартал 2022 року обсяг активів венчурних фондів в Україні зростав, з позначки в 324,105 млрд грн в 2019 році до 526,635 млрд грн за результатами третього кварталу 2022 року (рис. 2.3).

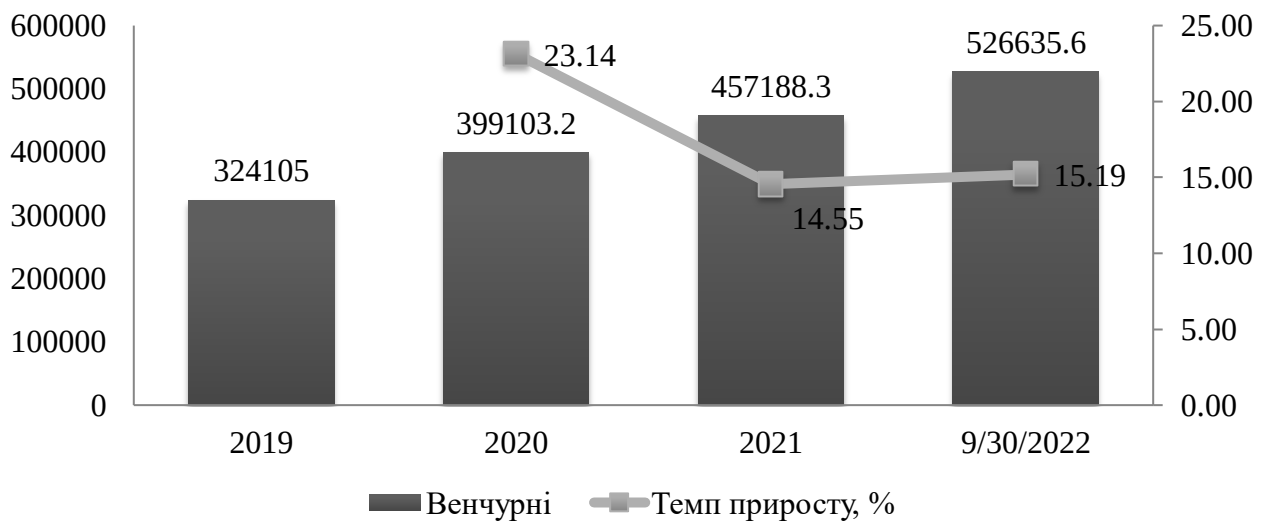

Рисунок 2.3 – Динаміка активів венчурних фондів в Україні в 2019-3 кв. 2022 року, млн. грн.

Джерело: складено автором на основі [52]

Україна має лише 1204 інститути спільного інвестування, що значно менше, ніж у США, де їх кількість перевищує восьми тисяч. Інвестори вважають, що причиною цього є кілька факторів, включаючи відсутність ефективного механізму державних гарантій щодо захисту інвестицій, надмірний тиск на бізнес, високі податкові ставки і недостатню ефективність судової та правоохоронної систем для забезпечення належного правового захисту.

У нашій країні існують ряд проблем, пов'язаних з венчурним інвестуванням, таких як кризові явища і нестабільність в соціальній та політичній ситуації, низький рівень розвитку ІТ-підприємництва, недосконалість законодавчої сфери і недостатня захищеність інвесторів. Також спостерігається недовіра з боку населення і недостатній рівень підтримки урядом інститутів спільного інвестування. Відсутність сприятливих умов для діяльності інвестиційних фондів, недостатній попит на інновації і несформований ринок інноваційної продукції та інфраструктури також належать до існуючих проблем.

Для розвитку венчурного фінансування та залучення венчурного капіталу необхідно забезпечити сприятливі умови інноваційного середовища, стабільне зростання макроекономічних показників, удосконалення структури національної

економіки, дотримання міжнародних норм та незмінність правової бази, легкий вхід на ринок і вихід з нього, ефективну податкову систему та стабільність повоєнний час.

Україна поки що недостатньо використовує потенціал венчурного фінансування у сфері інвестиційної та інноваційної діяльності через неефективність механізмів державної підтримки. Необхідно розвивати ефективні механізми та систему підтримки, орієнтовану на реалізацію довгострокових пріоритетів державної інноваційної політики.:

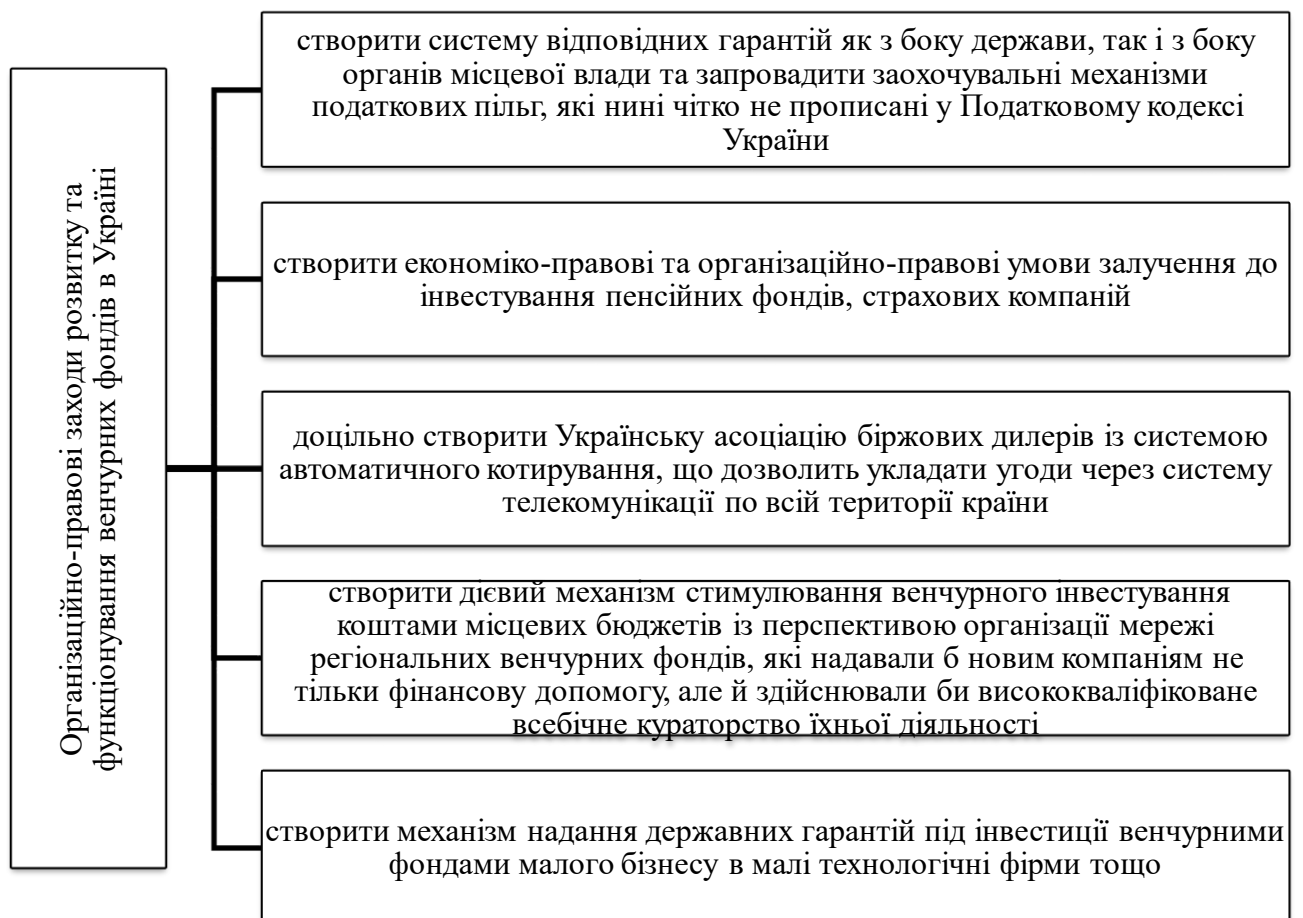

Рисунок 2.4 – Організаційно-правові заходи розвитку та функціонування венчурних фондів в Україні

Джерело: складено автором на основі [13; 14; 24]

Ураховуючи всі ризики інвестиційної діяльності через політичну та економічну нестабільність в Україні, важливо підтримувати існуючі стартапи та знаходити джерела фінансової підтримки для вітчизняних проектів. Серед

перспектив розвитку внутрішнього ринку венчурного капіталу можна визначити той факт, що український онлайн-ринок ще не насичений в жодній сфері. Це створює можливості для українських компаній зайняти вільний ринок і успішно конкурувати.

Отже, для розвитку внутрішньої стартап-індустрії важлива цілеспрямована та ефективна державна підтримка малого підприємництва в інноваційній сфері та в галузі венчурного інвестування за наступними напрямками::

Рисунок 2.5 – Напрямки державної підтримки малого підприємництва в інноваційній сфері та у галузі венчурного інвестування

Джерело: складено автором на основі [13; 14; 24]

Загалом Україна відзначається меншою активністю у сфері технологічних стартапів порівняно з її європейськими колегами, такими як Велика Британія та Німеччина. Проте, в Україні все ж розвивається власна стартап-екосистема

завдяки значній кількості програмістів, що призводить до успіху таких українських стартапів, як Gitlab, Grammarly, People.ai та Liki24.

Враховуючи негативні наслідки війни, яка несе знищення для розвитку венчурного підприємництва в країні, вона також створює нові можливості для адаптації місцевих стартапів до змінених умов. Цей процес підтримується креативністю та винахідливістю українських талантів, які шукають нові шляхи розвитку своїх стартапів в новій реальності.

ВИСНОВКИ

Після аналізу тенденцій венчурного інвестування та впливу венчурного капіталу на інноваційні екосистеми та високотехнологічне підприємництво ми можемо зробити наступні висновки:

1. Венчурний капітал - це вид довгострокового, ризикованого інвестування в акції нових компаній, спрямований на отримання значного прибутку після їх реєстрації на фондовій біржі. Досліджено вісім основних концепцій венчурного капіталу, включаючи інвестування в ризиковані проекти, спрямованість на високу прибутковість, тимчасову участь у діяльності компаній-одержувачів, поєднання фінансування та управлінських навичок, залежність від етапу життєвого циклу компанії та інші.

2. Венчурні інвестиції мають конкурентні переваги в сприянні економічному зростанню, збільшенні зайнятості в секторі високих технологій, підвищенні конкурентоспроможності країни на міжнародних ринках та інші.

3. Існують різні джерела венчурного капіталу, такі як корпоративний, іноземні інвестори, банки, страхові компанії, державні структури та інші, кожне з яких має свої особливості.

4. Венчурна індустрія має свої особливості в країнах-лідерах у сфері інновацій. Однак в 2022 році макроекономічні фактори, такі як війна в Україні та економічна криза, створили значні виклики для світового ринку венчурних інвестицій.

5. Регіональні виміри венчурного капіталу також відображають складні ринкові умови та виклики, з якими стикаються різні регіони світу

6. Корпоративні механізми венчурних інвестицій мають значний вплив на інноваційний статус компаній, і важливо враховувати їх при аналізі ринку.

7. Для успішної реалізації політики венчурного фінансування в Україні необхідно враховувати досвід минулих періодів, а також вплив негативних факторів, таких як війна та економічна криза, на розвиток галузі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Боднар І. Р. Проблеми залучення іноземних інвестицій в Україну на сучасному етапі. *Регіональна економіка*. 2017. № 4. С. 62–70.
2. Грудцина Ю. В. Інноваційна діяльність в Україні: аналіз та прогнозування. *Бізнес Інформ*. 2019. № 2. С. 78–84.
3. Даниленко А. А. Світові тенденції та особливості розвитку прямих іноземних інвестицій. *Фінанси України*. 2015. № 4. С. 99–108.
4. Диба М. І., Гернего Ю. О. Д44 Венчурне фінансування: навчальний посібник. К.: КНЕУ, 2021. 144 с.
5. Дідик Н. В. Світовий досвід венчурного фінансування як сучасної форми фінансування. *Економіка і суспільство*. 2017. Вип. 10. С. 42–47.
6. Драган І. В. Гарантування національних інтересів у процесі залучення іноземних інвестицій в умовах глобалізації. *Економіка та держава*. 2016. № 1. С. 16–18.
7. Дроздовський Я. П., Фединець М. М. Венчурне інвестування в сучасних умовах розвитку світової економіки. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2022. Вип. 43. С. 48-53.
8. Єльнікова Ю. В. Відповідальне інвестування у контексті реалізації державної інвестиційної політики : докторська дисертація. Суми, 2021. 491 с.
9. Китайська Alibaba Group стала сенсацією Нью-йоркської фондової біржі. *Детектор Медіа*. URL: <https://detector.media/infospace/article/98344/2014-09-21-kytayska-alibaba-group-stala-sensatsiieyu-nyu-yorkskoi-fondovoi-birzhi/>
10. Литвин І. В., Булак Ю. В. Венчурний бізнес в Україні в умовах воєнного часу. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку*. 2022. № 2 (8). С. 283-291.
11. Лобас І. Зарубіжний досвід державної підтримки венчурного інвестування інноваційної діяльності. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. 2015. Вип. 2. С. 196–203.

12. Марухленко О. В. Impact investing як інструмент розвитку соціального потенціалу. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 8. С. 116–119.
13. Мельник О.Г., Адамів М.Є., Омелянчук А.Б. Технологія налагодження співпраці венчурного інвестора та інноваційного підприємництва. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку*. № 3 (1). 2021. С. 167–176.
14. Мордань Є.Ю., Відменко Ю.В., Кобець Ж.О. Венчурне інвестування в Україні та світі: сучасні тенденції та особливості розвитку. *Гроші, фінанси і кредит*. № 17. 2018. С. 391-399.
15. Офіційний сайт Global Investment Performance Standards. URL: <https://www.gipsstandards.org/>
16. Офіційний сайт Акселератор GrowthUP. URL: <http://www.growthup.com>
17. Офіційний сайт Європейської Асоціації Приватних Інвестицій та Венчурного Капіталу. URL: <http://evca.eu/what-is-private-equity/>
18. Офіційний сайт Європейської асоціації управління фондами та активами. URL: <https://www.efama.org/>
19. Офіційний сайт Європейської асоціація венчурного капіталу. URL: <https://www.investeurope.eu/>
20. Офіційний сайт Міжнародної фінансової корпорації. URL: https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/corp_ext_content/ifc_external_corporate_site/home
21. Офіційний сайт Української асоціації венчурного та приватного капіталу. URL: <https://uvca.eu/ua/news>
22. Офіційний сайт Української Асоціації Інвестиційного Бізнесу. URL: http://www.uaib.com.ua/analituaib/publ_ici_quart.html
23. Повітряний стартап: AIRBNB – від надувних матраців до міжнародного ринку. URL: <https://www.oschadbank.ua/blog/povitryaniy-startap-airbnb-vid-naduvnih-matraciv-do-mizhnarodnogo-rinku>
24. Терлецька В. О. Моделі державної підтримки розвитку венчурного бізнесу у світі. *Проблеми економіки та управління*. № 2(6). 2020. С. 86–93.

25. УАІБ. Поняття венчурного капіталу: неформальний та формальний сектори. URL: www.uaib.com.ua/files/articles/204/13_4.pdf
26. Як Slack зумів стати універсальним інструментом комунікацій у 2015 році. URL: <https://www.imena.ua/blog/slack-story/>
27. 15 Top Venture Capital Firms in the World (2024 Updated). *Dealroom*. URL: <https://dealroom.net/blog/top-venture-capital-firms>
28. AVentures Capital. Dealbook-2022. URL: <https://inventure.com.ua/upload/library/aventuresdealbook22fnl-220425084027.pdf>
29. Block J., Hirschmann M., Fisch C. Which criteria matter when impact investors screen social enterprises? *Journal of Corporate Finance*. 2020. Т. 66, No 6. С. 1–18.
30. Bugg-Levine A., Emerson J. Impact Investing Transforming: How We Make Money while Making a Difference. *Innovations*. 2011. Т. 6. No 3. С. 9–18.
31. Deng-kui, G. (2005). The Analysis of Venture Investment from Economic Perspective. *Commercial Research*.
32. Drexler M., Noble A. From the Margins to the Mainstream: Assessment of the Impact Investment Sector and Opportunities to Engage Mainstream Investors. 2013. 40 с.
33. Dunkin' Brands Group, Inc. URL: <https://www.bloomberg.com/profile/company/DNKN:US>
34. Emergence Capital, Horizons Ventures, Maven Ventures, and Sequoia Launch Zoom Developer Pitch Competition. URL: <https://investors.zoom.us/news-releases/news-release-details/emergence-capital-horizons-ventures-maven-ventures-and-sequoia/>
35. Florida, R., & Kenney, M. (1988). Venture capital and high technology entrepreneurship. *Journal of Business Venturing*, 3, 301-319.
36. Gao, L. (2011). Portfolio Industry Strategy in Venture Capital Investments. *The Journal of Private Equity*, 14, 59 - 71.
37. Harji K., Jackson A. Accelerating Impact: Achievements, Challenges and What's Next in Building the Impact Investing Industry. 2012. 86 с.

38. If You Invested \$500 in Uber's IPO, This Is How Much Money You'd Have Now. URL: <https://www.fool.com/investing/2020/02/25/if-you-invested-500-in-ubers-ipo-this-is-how-much.aspx>
39. Impact investors in Asia: Characteristics and Preferences for Investing in Social Enterprises in Asia and the Pacific. Man-daluyong City, 2011. 58 c.
40. Jiang, R. (2020). Analysis of the Impact of Venture Capital on the Overall Level of Technological Innovation in High-tech Enterprises. *2020 Conference on Economics and Management (CEAM2020)*. <https://doi.org/10.38007/proceedings.0000532>.
41. Knill, A. (2005). Should Venture Capitalists Put All Their Eggs in One Basket? Diversification Versus Pure Play Strategies in Venture Capital. *Capital Markets: Asset Pricing & Valuation*. <https://doi.org/10.2139/ssrn.646803>.
42. Lee, S., & Kang, J. (2015). Technological Diversification Through Corporate Venture Capital Investments: Creating Various Options to Strengthen Dynamic Capabilities. *Industry and Innovation*, 22, 349 - 374.
43. Li, J., Lam, K., & Qian, G. (1999). High-tech industries and competitive advantage in emerging markets. *The Journal of High Technology Management Research*, 10, 295-312.
44. Pradhan, R., Arvin, M., Nair, M., Bennett, S., Bahmani, S., & Hall, J. (2018). Endogenous dynamics between innovation, financial markets, venture capital and economic growth: Evidence from Europe. *Journal of Multinational Financial Management*. <https://doi.org/10.1016/J.MULFIN.2018.01.002>.
45. RH announces \$500 million incremental term debt financing. URL: <https://ir.rh.com/news-events/detail/17/rh-announces-500-million-incremental-term-debt-financing>
46. Seedcamp. URL: <https://seedcamp.com/>
47. Sullivan, M., & Miller, A. (1996). Segmenting the informal venture capital market: Economic, hedonistic, and altruistic investors. *Journal of Business Research*, 36, 25-35.

48. Techstars. *LinkedIn*. URL:
https://ua.linkedin.com/company/techstars?trk=ppro_cprof
49. The Global Startup Ecosystem Ranking, Startup Ecosystem Report Series, Compass.co with the support of Crunchbase, 2017, 151 p.
50. Timmons, J., & Bygrave, W. (1986). Venture capital's role in financing innovation for economic growth. *Journal of Business Venturing*, 1, 161-176.
51. Tyebjee, T., & Bruno, A. (1984). A Model of Venture Capitalist Investment Activity. *Management Science*, 30, 1051-1066.
52. Venture capital investments URL:
https://stats.oecd.org/Index.aspx?DataSetCode=VC_INVEST
53. Venture capital investments. *OECD-Library*. URL: https://www.oecd-ilibrary.org/industry-and-services/data/structural-and-demographic-business-statistics/venture-capital-investments_60395228-en
54. When Did Facebook (Meta) Go Public?. *Investopedia*. URL:
<https://www.investopedia.com/ask/answers/111015/when-did-facebook-go-public.asp>
55. Y Combinator. URL: <https://www.ycombinator.com/>
56. Yan C., Larrucea-Long M., Zaouk N. The Geography of Impact Investing. LSESU Impact Investing Society. URL:
<https://lsesuimpactinvesting.org/2020/11/16/the-geography-of-impact-investing/>

1. "Venture Capital and the Global Innovation Ecosystem: Practices, Trends, and Future Prospects" by John Smith (2020).

John Smith's seminal work, "Venture Capital and the Global Innovation Ecosystem," offers a penetrating analysis of the multifaceted interplay between venture capital investment and the dynamics of global innovation. Through meticulous research and astute observation, Smith navigates the complexities of venture capital, unraveling its pivotal role in driving transformative innovation across industries and geographies.

Smith begins by elucidating the fundamental principles underlying venture capital investment, providing readers with a solid foundation for understanding its nuances. He explores the intricacies of venture capital practices, from deal sourcing and due diligence to valuation and portfolio management, offering actionable insights for both aspiring entrepreneurs and seasoned investors.

Drawing on a rich tapestry of case studies and real-world examples, Smith illustrates the diverse applications of venture capital across different stages of the innovation lifecycle. Whether examining early-stage startups or mature companies seeking expansion capital, Smith provides readers with a comprehensive understanding of the strategies and best practices employed by venture capitalists to identify and nurture high-growth opportunities.

Moreover, Smith's analysis extends beyond the traditional boundaries of venture capital, encompassing emerging trends such as impact investing, corporate venture capital, and the rise of alternative investment platforms. By exploring these frontier areas, Smith offers readers a glimpse into the future of venture capital and its evolving role in shaping the global innovation landscape.

Perhaps most notably, Smith's book serves as a beacon of inspiration for aspiring entrepreneurs, offering practical advice on how to navigate the venture capital landscape and secure funding for their ventures. With its emphasis on innovation-driven growth and sustainable development, Smith's work resonates with entrepreneurs seeking to make a meaningful impact in an increasingly competitive and dynamic marketplace.

In summary, "Venture Capital and the Global Innovation Ecosystem" stands as a seminal contribution to the literature on venture capital and innovation. With its rigorous analysis, insightful commentary, and forward-looking perspective, Smith's book is essential reading for anyone interested in understanding the intricacies of venture capital investment and its transformative potential in driving global innovation and economic growth.

2. "Global Venture Capital: Strategies for Investment and Innovation in Emerging Markets" by Emily Johnson (2021).

Johnson's work explores the strategies and challenges associated with venture capital investment in emerging markets. Through case studies and analysis, it offers practical guidance for investors navigating the unique dynamics of these markets while seeking opportunities for innovation-driven investment.

"Global Venture Capital: Strategies for Investment and Innovation in Emerging Markets" by Emily Johnson (2021) offers a comprehensive exploration of venture capital investment in emerging markets. Johnson delves into the strategies essential for success in these dynamic environments, addressing the challenges and opportunities inherent in such endeavors. Through insightful case studies and rigorous analysis, the book equips investors with practical guidance for navigating the complexities of emerging markets while leveraging innovation for sustainable growth. By highlighting the unique characteristics and potential pitfalls of these regions, Johnson provides a roadmap for venture capitalists seeking to capitalize on emerging market opportunities. With its emphasis on innovation-driven investment and its relevance to global economic development, Johnson's work serves as an indispensable resource for investors, policymakers, and stakeholders interested in the transformative power of venture capital in emerging markets.

3. "Innovative Financing: Venture Capital in the Global Economy" by David Brown (2021).

"Innovative Financing: Venture Capital in the Global Economy" by David Brown (2021) stands as a seminal exploration of the pivotal role venture capital plays in shaping the contours of the contemporary global economy. Brown meticulously dissects the intricate dynamics underpinning venture capital investment, elucidating its profound impact on entrepreneurial ecosystems across the globe. Through a judicious synthesis of empirical evidence and theoretical frameworks, the book offers a panoramic view of the evolving landscape of innovation financing, charting a course for sustainable economic development in an era characterized by rapid technological change.

Brown's comprehensive analysis extends beyond mere theoretical conjecture, offering actionable insights gleaned from real-world case studies and industry best practices. By interrogating the interplay between venture capital, entrepreneurship, and technological innovation, the book equips readers with the tools needed to navigate the complexities of the global innovation economy effectively. From identifying emerging investment trends to evaluating risk-reward dynamics in diverse market contexts, Brown's meticulous examination empowers investors, policymakers, and entrepreneurs alike to leverage venture capital as a catalyst for transformative change.

Moreover, Brown's work transcends disciplinary boundaries, offering a holistic perspective that integrates insights from economics, finance, and entrepreneurship studies. By fostering a nuanced understanding of the symbiotic relationship between

capital allocation and technological progress, the book underscores the critical role venture capital plays in driving long-term economic growth and competitiveness. In doing so, it advocates for a paradigm shift in global financial systems, one that prioritizes innovation-led development and fosters a conducive environment for entrepreneurial ventures to thrive.

Ultimately, "Innovative Financing: Venture Capital in the Global Economy" emerges as a seminal contribution to the burgeoning literature on innovation finance, offering a compelling narrative that underscores the transformative potential of venture capital in fueling inclusive and sustainable economic development worldwide. With its rigorous scholarship, practical insights, and forward-thinking vision, Brown's book serves as an indispensable resource for stakeholders seeking to navigate the complexities of the global innovation landscape and harness the power of venture capital to drive positive change on a global scale.

4. "Venture Capital in the Digital Age: Global Trends and Emerging Opportunities" by Sarah White (2022).

Sarah White offers a timely exploration of the symbiotic relationship between venture capital and digital innovation, illuminating the transformative potential of technological advancements in reshaping the global investment landscape. White navigates through the intricacies of the digital age, providing readers with invaluable insights into the emerging trends and opportunities that characterize this dynamic era.

Through a comprehensive analysis of market dynamics and industry developments, White underscores the pivotal role of venture capital in fueling digital innovation and driving economic growth in the 21st century. By examining case studies and real-world examples, the book elucidates how venture capitalists leverage digital technologies to identify and capitalize on emerging opportunities across diverse sectors and geographies.

Moreover, White's work offers a nuanced understanding of the evolving nature of risk and reward in the digital venture capital ecosystem. By exploring the challenges and opportunities inherent in financing digital ventures, the book equips investors and entrepreneurs with the knowledge needed to navigate the complexities of the digital age successfully.

Furthermore, White's analysis extends beyond mere description, offering actionable insights and practical strategies for stakeholders seeking to capitalize on the transformative potential of digital innovation. From identifying promising investment opportunities to mitigating risks associated with disruptive technologies, the book provides readers with a roadmap for harnessing the power of venture capital in driving positive change in the digital economy.

Ultimately, "Venture Capital in the Digital Age" emerges as an indispensable resource for investors, entrepreneurs, and policymakers alike, offering a comprehensive overview of the evolving landscape of venture capital in the digital era. With its rigorous analysis, insightful commentary, and forward-thinking perspective, White's book serves as a guidebook for navigating the complexities of the digital age

and unlocking the full potential of venture capital in driving innovation and growth on a global scale.

5. "The Future of Venture Capital: Innovations and Challenges in a Globalized Economy" by Michael Lee (2022):

"The Future of Venture Capital: Innovations and Challenges in a Globalized Economy" by Michael Lee (2022) provides a thought-provoking analysis of the trajectory of venture capital within the context of an increasingly interconnected global economy. Lee's work delves into the future of venture capital, examining the innovations, challenges, and opportunities that will shape the industry in the years to come.

Lee navigates through the complexities of the globalized economy, offering readers a comprehensive understanding of the forces driving change within the venture capital landscape. From emerging technologies to shifting market dynamics, the book explores the myriad factors influencing the evolution of venture capital and its role in fostering innovation and economic growth.

One of the key strengths of Lee's work lies in its forward-looking perspective, which anticipates future trends and developments within the venture capital industry. By analyzing emerging innovations such as blockchain technology, artificial intelligence, and decentralized finance, the book provides readers with insights into the transformative potential of these technologies on venture capital investment strategies and practices.

Lee's exploration of the challenges facing the venture capital industry offers valuable insights for investors seeking to navigate an increasingly complex and competitive landscape. From regulatory hurdles to market volatility, the book examines the obstacles that venture capitalists must overcome to succeed in a globalized economy. However, amidst these challenges, Lee also identifies opportunities for growth and innovation within the venture capital space. By highlighting emerging trends such as impact investing, ESG (Environmental, Social, and Governance) criteria, and cross-border collaboration, the book underscores the potential for venture capital to drive positive social and economic change on a global scale.

Overall, "The Future of Venture Capital" serves as an invaluable resource for investors, entrepreneurs, and policymakers seeking to understand the evolving dynamics of venture capital in a globalized economy. With its insightful analysis, forward-thinking perspective, and actionable recommendations, Lee's work offers a roadmap for navigating the future of venture capital and harnessing its transformative potential in driving innovation and prosperity worldwide.

6. "Global Venture Capital and Innovation: Perspectives on Investment Strategies and Market Dynamics" edited by James Anderson (2022):

Edited by Anderson, this book brings together diverse perspectives on global venture capital and innovation. It features contributions from leading experts in the field, covering topics such as investment strategies, market dynamics, and the role of venture capital in driving global innovation and economic development. Through a collection of diverse perspectives, the book provides in-depth coverage of critical topics, including investment strategies, market dynamics, and the pivotal role of venture capital in fostering global innovation and economic growth.

Under Anderson's editorial guidance, the book serves as a valuable resource for readers seeking a deeper understanding of the intricacies of venture capital investment and its impact on innovation ecosystems worldwide. By bringing together contributions from leading thinkers and practitioners in the field, the volume offers a multifaceted exploration of the challenges and opportunities facing the venture capital industry in a rapidly evolving global landscape.

From exploring emerging investment trends to analyzing the drivers of entrepreneurial success, the book offers readers a nuanced understanding of the factors shaping venture capital activity in diverse markets and sectors. Moreover, by delving into the dynamics of venture capital ecosystems across different regions, the book highlights the varied strategies and approaches employed by investors to identify and nurture promising startups and innovative ventures.

With its rich array of perspectives and expert insights, "Global Venture Capital and Innovation" equips readers with the knowledge and tools needed to navigate the complexities of the venture capital landscape effectively. Whether readers are seasoned investors, entrepreneurs, or policymakers, the book offers valuable insights into the evolving dynamics of venture capital and its profound impact on global innovation and economic development.

7. "Venture Capital in Emerging Markets: Opportunities and Challenges for Global Investment" by Jessica Garcia (2023):

Jessica Garcia's book, "Venture Capital in Emerging Markets: Opportunities and Challenges for Global Investment" (2023), provides a detailed examination of venture capital investment in emerging markets, shedding light on the distinctive opportunities and challenges inherent in these dynamic regions. Through meticulous analysis and real-world examples, Garcia offers practical insights for investors navigating the complexities of emerging markets, aiming to harness their growth potential while mitigating associated risks.

By focusing on venture capital within emerging markets, Garcia's work addresses a crucial aspect of global investment strategy, as these regions increasingly attract attention from investors seeking high-growth opportunities. The book delves into various factors that distinguish emerging markets, including cultural nuances,

regulatory environments, and economic landscapes, offering readers a comprehensive understanding of the intricacies involved in investing in these dynamic economies.

Furthermore, Garcia's exploration of venture capital in emerging markets goes beyond theoretical frameworks, providing actionable guidance for investors looking to enter or expand their presence in these regions. From identifying promising investment sectors to navigating regulatory hurdles and building robust investment strategies, the book equips readers with the knowledge and tools needed to succeed in the ever-evolving landscape of emerging market investment.

Overall, "Venture Capital in Emerging Markets" serves as a valuable resource for investors, entrepreneurs, and policymakers alike, offering valuable insights into the opportunities and challenges inherent in venture capital investment in dynamic, fast-growing economies. Garcia's comprehensive analysis and practical recommendations make the book essential reading for anyone interested in harnessing the potential of emerging markets for global investment and economic growth.

8. "Innovative Financing for Startups: Venture Capital Strategies in a Globalized World" by Daniel Clark (2023).

Daniel Clark's book, "Innovative Financing for Startups: Venture Capital Strategies in a Globalized World" (2023), offers a comprehensive exploration of financing strategies tailored specifically for startups in today's interconnected world. Clark delves into the crucial role played by venture capital in fostering the growth and innovation of startups, providing invaluable insights for both entrepreneurs and investors navigating the complexities of the startup ecosystem.

Within the book, Clark dissects innovative financing mechanisms that startups can leverage to fuel their growth in a globalized economy. He examines the evolving landscape of venture capital investment, identifying emerging trends and opportunities that startups can capitalize on to secure funding and propel their development. Through real-world case studies and practical examples, Clark illustrates how startups can effectively position themselves to attract venture capital investment and navigate the challenges associated with fundraising.

Moreover, Clark's work goes beyond traditional financing strategies, exploring novel approaches and alternative funding sources available to startups in today's dynamic business environment. From crowdfunding platforms to corporate venture capital initiatives, the book provides a comprehensive overview of the diverse financing options accessible to startups seeking to scale their operations on a global scale.

Overall, "Innovative Financing for Startups" serves as a valuable resource for entrepreneurs, investors, and policymakers seeking to understand the intricacies of venture capital financing in the context of a globalized economy. Clark's insights and practical guidance equip readers with the knowledge and tools needed to navigate the complex terrain of startup financing, fostering innovation and driving entrepreneurial success in an increasingly interconnected world.

9. "Venture Capital and Innovation Networks: Exploring Global Connections" by Jennifer Wilson (2024):

Jennifer Wilson's book, "Venture Capital and Innovation Networks: Exploring Global Connections" (2024), offers a deep dive into the intricate interplay between venture capital and innovation networks across the globe. Wilson meticulously examines how these interconnected networks serve as conduits for knowledge exchange, collaboration, and the dissemination of innovative ideas, ultimately shaping the landscape of entrepreneurial ecosystems worldwide.

Throughout the book, Wilson sheds light on the pivotal role played by venture capital in fostering the growth and sustainability of innovation networks. By facilitating access to funding, expertise, and resources, venture capital acts as a catalyst for entrepreneurship and innovation, fueling the development of vibrant startup communities and innovation hubs across diverse geographies.

Furthermore, Wilson's work delves into the mechanisms through which innovation networks operate on a global scale. From technology clusters and research institutions to industry associations and startup accelerators, she explores the diverse components that comprise these networks and their interconnectedness across borders. Through empirical research and case studies, Wilson illuminates how these networks drive collaboration, facilitate knowledge spillovers, and accelerate the pace of innovation in a variety of industries and sectors.

Moreover, the book examines the evolving dynamics of venture capital and innovation networks in response to changing economic, technological, and geopolitical trends. Wilson analyzes emerging patterns and disruptions, offering valuable insights into how stakeholders can navigate the complexities of global innovation ecosystems and leverage opportunities for growth and competitiveness.

In essence, "Venture Capital and Innovation Networks" serves as a comprehensive guide for entrepreneurs, investors, policymakers, and researchers seeking to understand the intricate relationships between venture capital and innovation networks in today's interconnected world. Wilson's nuanced analysis and empirical findings provide a roadmap for fostering collaboration, driving innovation, and building resilient entrepreneurial ecosystems on a global scale.

10. "The Role of Venture Capital in Global Innovation Systems: Strategies for Sustainable Development" by Mark Taylor (2024).

Taylor's book focuses on the role of venture capital in driving sustainable development within global innovation systems. It explores strategies for leveraging venture capital to address pressing global challenges while fostering long-term economic growth and innovation. Taylor delves into the strategies and mechanisms through which venture capital investment can contribute to addressing pressing global challenges while fostering long-term economic growth and innovation.

Throughout the book, Taylor explores the multifaceted role of venture capital in driving sustainable development initiatives across various sectors and geographies. He elucidates how venture capital funding can support the development and commercialization of innovative solutions aimed at tackling critical issues such as climate change, healthcare access, renewable energy adoption, and poverty alleviation.

Moreover, Taylor examines the evolving landscape of global innovation systems and the interconnectedness between venture capital, entrepreneurship, and sustainable development goals. He highlights the importance of collaboration among entrepreneurs, investors, policymakers, and other stakeholders in driving innovation-driven solutions with positive social and environmental impacts.

Furthermore, the book offers insights into the strategies and best practices for integrating sustainability considerations into venture capital investment decisions. Taylor explores how investors can incorporate environmental, social, and governance (ESG) criteria into their investment criteria and portfolio management strategies, thereby aligning financial returns with broader societal and environmental objectives.

Taylor's work also discusses the potential challenges and barriers to implementing sustainable venture capital strategies, such as regulatory constraints, market uncertainties, and risk management considerations. Through case studies and real-world examples, he illustrates how innovative financing mechanisms, impact investing, and public-private partnerships can help overcome these challenges and unlock new opportunities for sustainable development.

In conclusion, "The Role of Venture Capital in Global Innovation Systems" serves as a valuable resource for policymakers, investors, entrepreneurs, and researchers seeking to leverage venture capital as a driver of sustainable development. Taylor's insightful analysis and practical recommendations offer a roadmap for harnessing the power of venture capital to address global challenges and create a more sustainable and inclusive future.

Анотація кваліфікаційної бакалаврської роботи

Дослідження актуальності теми венчурного інвестування в контексті глобальних джерел інноваційного розвитку пропонується з метою з'ясування впливу цього виду інвестування на розвиток високотехнологічних секторів та інноваційних екосистем. Зазначається, що у сучасних умовах конкуренції на міжнародному ринку, ефективне використання ризикованих та інноваційних ідей, сприяє економічному зростанню та успіху. Робота пропонує аналізувати сучасні концепції венчурного інвестування, визначати конкурентні переваги цього виду інвестицій, а також досліджувати джерела венчурного капіталу та їхній вплив на інноваційні проекти. Зазначається, що світові технологічні гіганти активно інвестують в стартапи та новаторські проекти, спрямовані на зміну глобальної економіки. Робота пропонує аналізувати вплив венчурного інвестування на інноваційні екосистеми у різних регіонах світу та їхній взаємозв'язок з глобальними джерелами інноваційного розвитку.

Ключові слова: *венчурне інвестування, інноваційний розвиток, глобальна економіка, конкурентоспроможність, високі технології.*

Abstract

The study of the relevance of the topic of venture capital investment in the context of global sources of innovative development is proposed with a view to clarifying the impact of this type of investment on the development of high-tech sectors and innovation ecosystems. It is noted that in today's competitive international market, the effective use of risky and innovative ideas contributes to economic growth and success. The paper proposes to analyze the modern concepts of venture capital investment, to determine the competitive advantages of this type of investment, and to explore the sources of venture capital and their impact on innovative projects. It is noted that global technology giants are actively investing in startups and innovative projects aimed at changing the global economy. The paper proposes to analyze the impact of venture capital investment on innovation ecosystems in different regions of the world and their relationship with global sources of innovation development.

Keywords: *venture capital investment, innovative development, global economy, competitiveness, high technologies.*

Ім'я користувача:
Міжнародного обліку та аудит Гавриловський Олек...

ID перевірки:
1016247982

Дата перевірки:
14.05.2024 05:28:48 EEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
14.05.2024 09:44:57 EEST

ID користувача:
100005725

Назва документа: Македона Владислава Олеговича

Кількість сторінок: 53 Кількість слів: 11269 Кількість символів: 88618 Розмір файлу: 864.38 KB ID файлу: 1016033205

26.5% Схожість

Найбільша схожість: 23% з джерелом з Бібліотеки (ID файлу: 1015187786)

9.31% Джерела з Інтернету 458 Сторінка 55

25.7% Джерела з Бібліотеки 522 Сторінка 58

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

Модифікації

Виявлено модифікації тексту. Детальна інформація доступна в онлайн-звіті.

Замінені символи 7